

JMG

Kandidatuppsats
Journalistprogrammet HT 2014
Institutionen för journalistik, medier och kommunikation
Göteborgs Universitet

Och vinnaren är...

– En kvantitativ undersökning av Stora journalistprisets
vinnare 1966-2014

Författare: Jessica Johansson & Sofia Kristiansen
Handledare: Jan Strid

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
DEPT OF JOURNALISM, MEDIA AND COMMUNICATION

Abstract

Authors: Jessica Johansson & Sofia Kristiansen

Title: And the winner is...

Level: Bachelor of Journalism

Location: University of Gothenburg

Language: Swedish

Number of pages: (34)

In this study the winners of Sweden's most prestigious journalism award Stora journalistpriset are characterized in the search for the dominant award winner.

To find the dominant award winner we used a quantitative method, where we gathered information about the previous winners between the years of 1966-2014. Gender, age at the time of the award, whether they won individually or in groups, their employer at the time of the award, subject of the winning material and where it was first published, were the variables. A total of 268 award winners were characterized from these variables and a statistic analysis were made.

The statistic analysis showed that there has been a dominant group among the award winners. Between the years of 1966-2014 the typical award winner was a man between 31-40 years old, who worked individually for public service. The winning material was mainly published in the printed press. The award was handed out mainly for ones journalistic attributes.

Although in the more recent years the dominant group is losing ground. It is now insignificant what gender the journalists have, if they work individually or in a group and in what form their material is published. Their age however is unchanged, it is still the journalists in the ages of 31-40 who exceedingly wins the awards.

The subject of the winning material differs whether you are male or female. Females tend to be awarded for subjects coded as gender-neutral, such as their journalistic attributes, environment, internet-related, creation/restruction of media and other. Males however went from being awarded for gender-neutral subjects to being awarded for traditionally male subjects, such as politics, crime, war, catastrophe and accidents, economics, sports, science, technology and work.

The employer matters for the journalists working in broadcasting media and in printed press. For a higher chance of winning the journalists working in broadcasting media should be employed by public service. For the journalists in printed press it is highly likely to win if they are employed by Bonnier.

Keywords: *Stora journalistpriset, journalism awards, award winners, characterization, journalist, Bonnier.*

Innehåll

1. Inledning	5
2. Bakgrund	6
2.1 Stora journalistpriset.....	6
2.2 Journalistkåren – från gubbklubb till jämlikhet	7
2.3 Medielandskapet – från Gutenberg till Kissie	8
2.4 Dagordningsteorin och priming	9
3. Tidigare forskning	11
3.1 Tidigare forskning	11
4. Metod och material	13
4.1 Val av metod.....	13
4.2 Urval.....	13
4.2.1 Bortfall av analysenheter	14
4.3 Variabler.....	14
4.3.1 Operationalisering.....	14
4.3.2 Variabler	14
4.4 Validitet och reliabilitet.....	16
4.4.1 Interkodarreliabilitet	16
4.4.2 Generaliserbarhet	17
5. Resultat och analys	18
5.1 It's raining men!.....	18
5.2 Den gyllene åldern	19
5.3 Ensam är stark.....	21
5.4 David vs. Goliat.....	22
5.5 Ärad vare Gud på jorden, tack för dessa orden	24
5.6 Gutenberg 4-ever	27
6. Slutsatser	31
6.1 Den dominanta pristagaren	31
6.2 FAQ	31
6.3 Och vinnaren är... ..	32
6.4 Förslag på vidare forskning	33
Litteraturförteckning	34
Bilaga 1 – Stora journalistprisets priskategorier 1966-2014	
Bilaga 2 – Kodningsmanual	
Bilaga 3 – Pristagarnas arbetsgivare indelade i mediekoncerner	

Figurförteckning

Figur 5.1 – Procentuell andel kvinnliga respektive manliga pristagare 1966-2014.....	18
Figur 5.2 – Procentuell fördelning av kvinnliga och manliga pristagare 1966-2014.....	19
Figur 5.3 – Procentuell fördelning av pristagarnas ålder vid pristillfället 1966-2014	20
Figur 5.4 – Procentuell fördelning av pristagarnas ålder uppdelat i tioårsperioder, 1966-2014	20
Figur 5.5 – Procentuell fördelning av pristagare individuellt och i grupp 1966-2014	21
Figur 5.6 – Procentuell fördelning av vinnare individuellt och i grupp 1966-2014	22
Figur 5.7 – Procentuell fördelning av pristagarnas arbetsgivare vid pristillfället 1966-2014	23
Figur 5.8 – Fördelning av pristagarnas arbetsgivare utifrån medietyp 1966-2014	23
Figur 5.9 – Procentuell fördelning av ämnen som prisats 1966-2014	24
Figur 5.10 – De mest frekvent prisade ämnena 1966-2014 (tabell)	25
Figur 5.11 – Procentuell fördelning av ämnen bland kvinnliga pristagare 1966-2014	25
Figur 5.12 – Procentuell fördelning av ämnen bland manliga pristagare 1966-2014.....	26
Figur 5.13 – Procentuell fördelning av vinnande medietyp 1966-2014.....	27
Figur 5.14 – Fördelningen av vinnande medietyp i procent 1966-2014.....	28
Figur 5.15 – Fördelningen av vinnande medietyp i antal 1998-2014 (tabell)	29

1. Inledning

Sedan 1966 har Bonnier AB årligen belönat svenska journalister med det Stora journalistpriset. Ett pris som påstås vara Sveriges mest prestigefyllda journalistpris och som tilldelas dem som utmärkt sig inom journalistiken under det gångna året. Från början delades priser ut i klasserna dagspress och annan periodisk press. Sedan gick man över till att även dela ut priser för radio, TV och nya medier. Men från och med 2002 och fram till i dag går 100 000 kronor till vardera dem som utses till "Årets berättare", "Årets förnyare" och "Årets avslöjande" (Djerf-Pierre, 2003:38 & Stora journalistpriset, 2014:2).

Men hur har pristagarna sett ut genom åren? Finns det en dominant grupp bland pristagarna?

Enligt Monika Djerf-Pierre (2003:38) kan instiftandet av priser och utmärkelser ses som ett uttryck för journalistyrkets professionalisering. Ett pris som Stora journalistpriset är ett erkännande från branschen på att man gör något bra och kan vara något som många journalister strävar efter. Därför är det intressant att se om alla verkligen har haft eller har chansen att tilldelas en sådan utmärkelse eller om det varit eller är få förunnat.

Kritik som riktas mot Stora journalistpriset handlar bland annat om just det, att priset tilldelas en snäv population av journalistkåren. Axel Andén (2010, 2 november) hävdar i sin blogg att det främst är personer som arbetar på Stockholmsbaserade redaktioner som nomineras till priset. Och om man som nominerad inte arbetar på en tidningsredaktion i Stockholm så arbetar man på Uppdrag granskning. Även en tidigare pristagare har kritiserat priset. Dan Josefsson (2000, 1 december) som förövrigt är den första och enda pristagare som avböjt Stora journalistpriset, skriver i ett pressmeddelande efter avböjandet: "Samtidigt som Bonniers med Stora Journalistpriset säger sig vilja värna den goda journalistiken, är man genom sin kontroll över distributionen denna goda journalistiks allra värsta fiende. Jag har svårt att förstå hur Bonniers får den ekvationen att gå ihop."

Shapiro, Albanese och Doyle (2006:1-2) betonar däremot vikten av de journalistiska prisernas påverkan på den framtida journalistiken. De menar att tävlan medier emellan kan leda till förbättringar av journalistikens kvalitet.

Vår undersökning syftar till att se om det finns gemensamma faktorer bland samtliga tidigare vinnare av Stora journalistpriset mellan åren 1966-2014. Vi vill se om man utefter en statistisk analys kan dra slutsatser kring om det funnits en dominant grupp bland pristagarna och om den dominant gruppen förändrats genom tiderna. Resultaten kopplas ihop med hur medielandskapet och journalistkåren har sett ut under den givna tidsperioden. Med hjälp av den valda kvantitativa metoden kommer vi att se på om vinnarna är fler män än kvinnor, hur gamla de var när de vann, vad deras arbeten handlade om, vad de hade för arbetsgivare, om de fick priset i grupp eller individuellt och i vilken medietyp det vinnande materialet publicerades.

2. Bakgrund

I följande kapitel presenteras Stora journalistpriset, hur journalistkåren sett ut genom tiderna och medielandskapets utveckling. Fokus har framför allt lagts på den tidsperioden som Stora journalistpriset funnits till, för att vi senare i uppsatsen ska kunna dra slutsatser till varför den dominanta vinnargruppen bland Stora journalistprisets pristagare sett ut som den har gjort och varför den ser ut så som den gör i dag. Kapitlet avslutas med en redogörelse av dagordningsteorin och priming.

2.1 Stora journalistpriset

Stora journalistpriset har delats ut till svenska journalister som utmärkt sig inom fältet sedan 1966, men redan år 1953 instiftade Albert Bonnier Jr utmärkelsen Åhlén och Åkerlunds Tidskriftsstipendium. Syftet då var att stimulera de journalistiska insatserna inom tidskriftsförlaget och belöna de journalister som utmärkt sig under året. 1966 omvandlades internpriset och man började istället dela ut priser till journalister oavsett vilken arbetsgivare de hade; "för att främja goda yrkesprestationer inom journalistiken." Priset namn ändrades till Stora journalistpriset och anses i dag vara det mest prestigefyllda priset för svenska journalister (Stora journalistpriset, 2014:2).

"Priset kan tilldelas en enskild person eller en definierad arbetsgrupp (redaktion, produktionsgrupp, reportagetteam etc). Ett prisvärt journalistiskt arbete av aktualitetskaraktär måste innefatta inte bara form- och innehållsmässiga kvalifikationer utan också en hållbar faktakontroll, så att de förhållanden det speglar kan betraktas som objektivt belagda."

(Stora journalistpriset, 2014:3 2§)

Nominering av material kan göras av vem som helst, men materialet måste ha publicerats någon gång mellan det att nomineringen stängt för föregående år tills dess att nomineringen stänger det inestående året. Det slutgiltiga valet av vinnare avgörs sedan av en jury bestående av utvalda personer från journalistbranschen, Bonnier AB:s ordförande och en verkställande ledamot från Bonnier. Om röstningen av någon anledning skulle bli oavgjord får ordföraren i jurygruppen lägga utslagsrösten. Verkställande ledamot sitter i juryn utan rösträtt (Stora journalistpriset, 2014:2).

Sedan man började dela ut Stora journalistpriset har både journalistkårens sammansättning och medielandskapet förändrats. I och med dessa förändringar har även priskategorierna moderniserats. Journalister inom radio, TV och ett antal andra medier fick även de chansen att vinna det prestigefyllda priset. I bilaga 1 finns uppdelningen av den priskategorisering¹ som funnits sedan starten 1966 och de förändringar som gjorts fram till 2014.

¹ Stora journalistpriset har även delats ut i priskategorierna "Extrapris" 1968, 1972, 1979, "Hedersnämmanden" 1974-1975, 1977, 1980, 1984, 1989-1990, 1997, "Lukas Bonniers Stora journalistpris" 1992- och "Hasse Olssons pris för ekonomijournalistik" 2001 (Stora journalistpriset, 2014:1).

2.2 Journalistkåren – från gubbklubb till jämlikhet

“Tack, men vi har redan en kvinna på redaktionen”. Detta var ett vanligt svar för kvinnliga journalister när de sökte anställning i början av 1900-talet. Andelen kvinnor inom yrket kan därför anses vara mycket liten under denna tidsperiod (Ney, 2001:247). Faktum är att yrkets dominans av män uppgick till drygt 90 procent under tidigt 1900-tal. I den första statistiken från år 1914 kan man se att kvinnorna inom Stockholmspressen uppgick till endast en tiondel av journalisterna. Andelen inom landsortspressen var mindre än så, endast några få procent (Djerf-Pierre, 2003:31). Traditionellt sett har journalistyrket varit synonymt med en vit man i övre medelklassen. Detta betyder att många i stor utsträckning utestängdes från yrket på grund av sitt kön, sin etnicitet och sin sociala ställning (Djerf-Pierre & Wiik, 2012:191).

Journalistyrket hade dock från början en väldigt låg status. Arbetet handlade mest om sensationsjournalistik, man hade dåliga arbetsvillkor och fick stå ut med att kallas för nedlåtande namn. För att i någon mån höja yrkets status startades Svenska Journalistförbundet (Häger, 2009:14). Detta följdes i mitten av 1900-talet av journalistiska professionaliseringssträvanden. Processen var ett verktyg för att arbeta fram ideal och etiska regler för yrket, men fungerade också som en plattform för journalisterna att framföra tankar om oberoende nyhetsjournalistik. En förutsättning för detta var en kompromiss mellan politiken och medieägarna där man överlät en del av makten över innehållet till journalisterna, vilket gjorde redaktionerna alltmer självständiga i sitt arbete. Detta låg till grund för framväxten av det granskande idealet (Djerf-Pierre & Wiik, 2012:176-179).

Professionaliseringstendenserna stärktes ytterligare när skolor och utbildningar inom journalistik startades på 1960-talet. Dessa fick sedan på mitten av årtiondet högskolestatus (Hadenius, Weibull & Wadbring, 2011:280). Men det var långt ifrån alla som skaffade sig utbildning. En undersökning gjord 1969 visade att cirka 40 procent av de yrkesverksamma journalisterna hade en studentexamen, medan lite drygt en femtedel hade en examen från högskola eller universitet. De som hade examen inom journalistik var endast en tiondel av hela kåren. I samma undersökning framkom det att kvinnor hade utbildning i större utsträckning än män, men det var fortfarande inte självklart att kvinnor skulle få tillträde till de journalistiska utbildningarna. Allt eftersom blev fler kvinnor antagna och det var i stor utsträckning ett måste för kvinnor att ha den relevanta utbildningen för att ta sig in i yrket (Djerf-Pierre, 2003:37 & Ney, 2001:247).

Utöver bildandet av Svenska Journalistförbundet och den journalistiska utbildningen kan även instiftandet av priser och utmärkelser ses som ett uttryck för journalistyrkets professionalisering. Pris som Stora journalistpriset ses som ett erkännande från branschen på att man som journalist gör något bra och sätter en standard för hur god journalistik ska se ut (Djerf-Pierre, 2003:38).

Som tidigare nämnts var det inte lätt som kvinna att komma in i yrket. I början av seklet var det som sagt knappt en tiondel av journalisterna som var kvinnor och till en början förändrades det inte mycket. Som kvinna var man hänvisad till att skriva om kvinnliga områden som hem, hushåll och mode (Hadenius et al., 2011:279). Enligt Djerf-Pierre och

Wiik (2012:191) låg den största snedfördelningen högre upp i hierarkin. Exempelvis fick radion på 1940-talet två kvinnliga producenter först efter mycket övertalning. På pressens håll kunde man se att det av 294 huvudredaktörer 1950 bara var en kvinna. De höga positionerna inom medierna var med andra ord nästintill exklusivt manliga (Djerf-Pierre, 2003:32).

Till en början fungerade professionaliseringen som ett verktyg för exkludering av kvinnliga journalister. Radion bestämde sig i början av 1960-talet att "professionella journalister" skulle läsa nyhetstelegrammen. Därför fick kvinnorna som hittills hade utfört det arbetet sluta (Djerf-Pierre, 2003:37). Men efter att ha fått tillgång till möjligheten att utbilda sig växte både journalistkåren och den kvinnliga andelen journalister. Svenska journalistförbundet har sedan 1960-talet och fram till idag sett en stor ökning där antalet medlemmar har tredubblats (Hadenius et al., 2011:279). Andelen kvinnor i journalistkåren har sedan 1970 ökat från att vara en femtedel till att omkring sekelskiftet vara uppe i nästintill hälften av journalistkåren (Engblom, 2001:266).

Andra förändringar som har setts är att linjerna alltmer suddas ut för vad som är kvinnliga respektive manliga ämnen, men också vilken arbetssituation man har. Ämnesmässigt har kvinnorna gått från att i princip bara skriva om familj, kultur och nöje till att ta sig an traditionellt sett manliga ämnen, som politik, brott, ekonomi och utrikesnyheter. Kvinnorna har överhuvudtaget ökat sin närvaro i samtliga genrer sedan 80-talet, men fortfarande finns det ämnen där traditionen sitter i. Sport är ett sådant ämne, där andelen kvinnor 2005 låg på endast 13 procent (Hadenius, 2011:279-280 & Häger, 2009:312). Vad gäller arbetssituationen går vi enligt Gunnar Nygren (2010:17) alltmer mot en journalistik som görs i grupp och är planerad. Allt mindre arbete görs med andra ord individuellt.

Åldersmässigt har journalisterna legat på en hyfsat jämn nivå. 1989 var majoriteten av journalisterna i åldern 30-49, något som genom tiderna inte förändrats speciellt mycket. 1999 kunde man dock se att journalisterna börjat leta sig upp i åldrarna. Vanligast då och nu är att man är någonstans mellan 30-59 år gammal (Djerf-Pierre, 2012:17).

Även journalisternas huvudsakliga arbetsgivare har behållit sin position genom åren. Dagspressen är och har varit den arbetsplats som sysselsätter flest svenska journalister, där en tredjedel av journalisterna är anställda inom landsortspressen. Det gör att landsortspressen är den största arbetsgivaren för journalister i Sverige (Edström 2012:23). Geografiskt sett är majoriteten av journalisterna boende och arbetande i storstäderna och då främst i Stockholm. Något som ökar samtidigt som journalister arbetande utanför storstäder minskar (Edström 2012:22).

2.3 Medielandskapet – från Gutenberg till Kissie

Från 1600-talets *Ordinari Post Tijdener* fram till radions ankomst i mitten av 1920-talet hade den tryckta pressen monopol över informationsspridningen i Sverige (Hadenius et al., 2011:56, 88). Under denna period gick pressen från att vara ett propagandaredskap till att vara antingen ett opinions-, informations- eller underhållningsmedel, därefter gick pressen

över till att vara partipolitiskt bunden innan den blev vad vi i dag skulle kalla modern press (Hadenius et al., 2011:58, 60, 66).

Den första radiosändningen som genomfördes i Sverige ägde rum juli 1921, men det var inte förrän vid årsskiftet 1925 man påbörjade de reguljära sändningarna. Detta efter grundandet av AB Radiotjänst, som ansvarade för sändningarna (Weibull 2013:31, 36-37). Radion tog över pressens roll som det dominerande mediet och fick en stor plats i svenskarnas vardag. Detta som förmedlare av inte bara nyheter, utan också underhållning och annan viktigt information. Men inte heller radion skulle få behålla denna ställning när televisionen gjorde sitt intåg på marknaden i mitten av 1950-talet (Hadenius et al., 2011:97-98, 104).

På 1960-talet växte televisionen ytterligare och årtiondet senare ansågs det ha blivit det dominerande mediet. Också resten av den så kallade public service växte, men det var alltså televisionen som såg den största ökningen (Weibull, 2014:10). Expansionen gjorde att allt fler ville ta sig in på marknaden och monopolet som både Sveriges Television och Sveriges Radio hade haft började luckras upp. Radion hade redan börjat se en förändring på 1970-talet vid tillkomsten av närradion, men det var i början av 1990-talet som aktörer som kommersiella NRJ startade sina sändningar i Sverige. För televisionens del var det starten av TV3 1987 och svenskproducerade TV4 1991 som kommersialiserade marknaden (Hadenius et al., 2011:100-102 & Weibull, 2014:14-15).

Runt ungefär samma tid ser man också att flera olika medier i allt högre utsträckning ingår i större kedjor med en och samma ägare. Inom dagspressen ses en tydlig ägarkoncentration hos olika familjer eller släkter, exempelvis familjerna Bonnier, Hjärne och Wahlgren (Djerf-Pierre, 2003:40 & Holmberg, 1983:183). Detta mönster fortsätter under slutet av 1990-talet, men än en gång går medielandskapet igenom en större förändring. Det är den digitala tekniken som nu får ett allt större inflytande på marknaden (Weibull, 2014:19). Internet ses inte som ett eget medie, utan mer som en plattform för traditionella mediekanalet. Både public service-medierna och de kommersiella använder sig alltmer av internet för sin distribution. Denna utveckling har dock medfört att medierna konkurrerar på flera olika plan då även många tidningar numera har både tv och radio på webben (Hadenius et al., 2011:114, 126). Det kompliceras ytterligare av att personer utanför den traditionella mediefären kan producera och sända information (Karlsson, 2012:110).

2.4 Dagordningsteorin och priming

Medborgarens uppfattning av sin omvärld utgår till stor del från massmedierna (Shehata, 2009:319). Forskning kring mediernas dagordningsteori har visat på att det medborgaren får matat till sig av massmedierna även är det som uppfattas som viktigt av medborgaren. Massmedierna kan, men är inte särskilt framgångsrika i att tala om för medborgaren vad hen ska ha för åsikter. Vad massmedierna däremot är framgångsrika i är att tala om för medborgarna vad de ska ha åsikter om. Medieprioriterade frågor har i ett flertal studier visat sig prioriteras även av medborgaren, men bara först efter att frågan tagits upp i massmedierna. Den påverkan massmedierna har på medborgaren innefattas av dagordningsteorin (Shehata, 2009:320, 325, 334).

Dagordningsteorin kan tänkas vara relevant att ta upp i vår undersökning om man vill koppla ihop det vinnande materialets ämne med hur ofta det skrevs om det specifika ämnet under det specifika året. Eftersom att dagordningsteorin innebär att medborgarna blir påverkade av vad medierna rapporterar kring, kan detta ha lett till att medborgarna nominerade de bidrag vars ämne prioriterats av massmedia under det specifika året. Under slutet av 80-talet ökade bevakningen av politiken, en möjlig förklaring till detta kan vara att Olof Palme under samma period blev mördad. Politiken blev på så sätt väldigt uppmärksammat av media och blev därför också en viktig fråga för medborgarna.

Priming hänger till viss del ihop med dagordningsteorin (Shehata, 2009:334). Priming utgår ifrån att massmedierna påverkar vilka frågor som finns tillgängliga i människors tankar, genom att rapportera om en specifik fråga i stor utsträckning eller vid återkommande tillfällen (Shehata, 2009:326). Detta gör i vårt fall att de personer som nominerar ett bidrag kan tänkas utgå från den senaste informationen de har inhämtat och som ligger närmast i minnet, istället för att utgå från allt som skrivits under året som gått sedan förra nomineringsprocessen. Detta kan i sin tur leda till att bidrag som publicerats i den period som ligger precis efter stängningen av nomineringen, glöms bort till förmån till de bidrag som publicerats närmare nomineringens öppnande. Just för att de senare bidragen ligger närmare i minnet kan priming vara en bidragande orsak till varför vissa ämnen eller personer prisas.

Dagordningsteorin och priming påverkar såklart inte bara medborgaren, även jurymedlemmarna kan vara under dess påverkan. Precis som medborgaren kan även jurymedlemmarna utgå från det som ligger närmast i minnet, priming, och det som främst fått utrymme i massmedierna, dagordningsteorin, i sitt beslut om vinnare av Stora journalistpriset. På så sätt kan det finnas ett samband mellan juryns val av vinnare och massmediernas dagordningsteori och priming, just för att de precis som medborgarna påverkats av massmediernas rapportering.

3. Tidigare forskning

I följande kapitel presenteras tidigare forskning på området journalistpriser.

3.1 Tidigare forskning

Forskning kring Stora journalistpriset har genomförts tidigare. I kandidatuppsatsen *Jakten på det goda reportaget: En kvalitativ textanalys av vinnare och nominerade i kategorin "Årets berättare" i Stora journalistpriset 2002-2012*, behandlade Loman och Ottosson (2013) frågeställningen om det funnits gemensamma nämnare bland de reportage som vunnit eller blivit nominerade i den utvalda kategorin "Årets berättare" mellan åren 2002-2012. Författarnas syfte var att definiera det goda reportaget utifrån vad branschen själv definierar som god journalistik, och valde därför att utgå från Stora journalistpriset som anses vara Sveriges mest prestigefyllda pris för journalister (Stora journalistpriset, 2014:2). Efter att med hjälp av den valda metoden, kvalitativ textanalys, ha gått igenom samtliga nominerade och vinnare i priskategorin "Årets berättare", drog författarna slutsatsen att den "magiska formeln" för att skriva ett bra reportage innebär att man som journalist måste tala till läsarens empatiska och känslomässiga sida. Ämne spelade mindre roll. De reportage som får läsaren att skratta eller gråta har en stor chans att bli nominerade och även vinna Stora journalistpriset i priskategorin "Årets berättare" (Loman & Ottosson, 2013:47).

Författarna Loman och Ottosson har genomfört ett gediget arbete vad gäller att gå igenom samtliga nominerade och vinnare i kategorin "Årets berättare". Trots detta finns det kritik att rikta mot uppsatsen. Trovärdigheten för uppsatsen dras ner av de formaliafel som lätt hade gått att åtgärda. Påståendet att det material som prisats med Stora journalistpriset definieras som god journalistik av branschen återkommer flera gånger i texten, men backas aldrig upp av någon referens. Påståendet kan därför ses som något subjektivt som författarna själva kommer med. Andra formaliafel är att det här och var går att hitta felstavningar och kvarglömda spår av revideringen av texten. Vi är medvetna om dessa formaliafel, men anser ändå att uppsatsen är viktig i det avseendet att den är den enda i sitt slag och att den behandlar Stora journalistpriset precis som vår undersökning gör.

En annan studie som faller inom samma kategori som vår egen är Volz och Lee's "*What Does It Take for Women to Gain Professional Recognition? Gender Disparities among Pulitzer Prize Winners, 1917-2010*". Med hjälp av en kvantitativ metod jämför Volz och Lee (2013) karaktistiken mellan de 814 kvinnliga och manliga Pulitzer Prize vinnarna mellan åren 1917-2010. Störst fokus läggs på genus och hur kvinnor genom tiderna behövt kompensera för de ofördelaktigheter som deras kön medfört, i tävlan om professionellt erkännande. Slutresultatet visar på att karaktistiken bland vinnarna förändrats genom åren och att de kvinnliga pristagarna efter 1991 inte behövt kompensera för sitt kön längre.

I Volz och Lee's (2013:259) studie kommer man i slutdiskussionen fram till att man i större utsträckning hade kunnat koppla sitt resultat till hur medielandskapet och journalistkårens sammansättning förändrats i de olika tidsperioderna. Författarna diskuterar även om tidsperiodindelningen varit hjälpande eller stjälpande i resultatredovisningen och kommit

fram till att man utan tidsperiodindelning hade kunnat arbeta mer fritt. Detta har vi tagit till oss och valt att ha i åtanke i vårt eget arbete.

Volz och Lee's studie har framför allt använts som en inspirationskälla till hur vi har lagt upp arbetet med vår egen undersökning. Allt från vilka variabler som kan vara intressanta att titta närmare på till hur man lättast får fram svåråtkomlig information som en persons födelseår.

En ytterligare studie som behandlar ämnet journalistiska priser är Shapiro, Albanese och Doyle's studie "*What makes journalism "excellent"? Criteria identified by judges in two leading awards programs*". Studien utgår från juryns perspektiv i valet av pristagare och utfördes med hjälp av en kvalitativ telefonintervju med 50 jurymedlemmar vid två olika kanadensiska prisprogram, ett för dagspress och ett för magasin. Prisprogrammen visade sig sakna riktlinjer och regler för hur de nominerade bidragen skulle bedömas. Resultatet av studien visade att man som jurymedlem istället utgick från sina egna personliga kriterier i bedömningen av det nominerade materialet. Ett stort antal kriterier återfanns, men det som enligt flest jurymedlemmar ansågs vara viktigast i en vinnande text var dess "writing style" och "research rigour" (Shapiro, Albanese & Doyle, 2006:1, 4, 9).

Shapiro, Albanese och Doyle's (2006:1-2) studie diskuterar, utöver jurymedlemmarnas kriterier för prisvinnande material, vilken betydelse journalistiska priser har för den framtida journalistiken. Enligt dem kan tävlan medier emellan leda till förbättringar av journalistikens kvalitet. De nämner också att journalistpriser som Pulitzer Prize anses vara synonymt med god journalistik. Något som möjligtvis även Bonnier anser gäller deras Stora journalistpris i och med deras påstående att journalistpriset är Sveriges mest prestigefyllda (Stora journalistpriset, 2014:2).

4. Metod och material

I följande kapitel redogörs för den valda metoden, undersökningens urval och framtagna variabler. Kapitlet avslutas med en diskussion kring undersökningens validitet och reliabilitet.

4.1 Val av metod

För att kunna se om det funnits eller finns en dominant grupp bland vinnarna av Stora journalistpriset, har vi valt att använda oss av en kvantitativ metod. En kvalitativ metod hade fungerat bra om syftet med undersökningen varit att fokusera på vad i innehållet som gjort att ett specifikt bidrag vunnit (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson & Wängnerud, 2009:237). Vårt syfte med undersökningen är dock inte att se varför någon har vunnit, utan att se vem det är som har vunnit. Att använda sig av en kvantitativ metod handlar i vårt fall mer om att kunna karaktärisera personerna bakom innehållet. För att kunna dra paralleller med den utveckling och förändring som genomsyrat journalistkåren och medielandskapet under åren då priset funnits, anser vi att en kvantitativ metod har passat undersökningens syfte bäst.

Den kvantitativa metoden gav oss möjlighet att gå igenom ett större material än vad vi hade hunnit göra med en kvalitativ metod (Eliasson, 2013:30 & Esaiasson et al., 2009:237). En kvalitativ metod används enligt Annika Eliasson (2013:27) bäst i de fall där man försöker komma åt sammanhang som gömmer sig under ytan, sådant som inte är synligt för en person som använder sig av en kvantitativ metod. I en kvantitativ metod utgår man från det man kan se, vilket vi har gjort i vår undersökning. Då syftet med vår undersökning har varit att hitta en dominant grupp bland pristagarna, lämpade sig en kvantitativ metod bäst, eftersom att vi främst varit intresserade av pristagarens karakteristik och inte det prisbelönda materialet i sig. En kvantitativ metod gav oss möjlighet att utifrån en statistisk analys dra slutsatser kring vilka karakteristik som främst förekommer bland Stora journalistprisets vinnare. Då vi har mätt i vilken frekvens de olika karakteristikerna förekommer, ansågs en kvantitativ metod passa materialet bäst (Esaiasson et al., 2009:223, 237, 352).

4.2 Urval

I vårt urval ingår totalt 268² personer som vunnit Stora journalistpriset individuellt eller i grupp någon gång mellan åren 1966 till 2014 i kategorierna:

Dagspress, annan periodisk press, radio/TV, veckotidningar, fack-, special och organisationstidningar, radio, TV, populärpress, populär- och specialpress, affärs-, fack- och organisationstidningar, konsumentpress, fackpress, tidskrifter, nya medier, årets berättare, årets förnyare och årets avslöjande.

Gemensamt för ovanstående kategorier är att Stora journalistpriset delats ut till en person som utmärkt sig inom journalistiken under det gångna året.

² Dan Josefsson, som år 2000 fick pris för sitt avslöjande "Aftonbladets förlorade heder", avböjde priset. Han är därmed den enda vinnare som valt att inte acceptera Stora journalistpriset. Han är trots allt medräknad i vårt urval, då ett avböjande inte är lika med att han inte vann.

4.2.1 Bortfall av analysenheter

I vår undersökning har vi valt att inte ta med pristagare i kategorierna “Extrapris”, “Hedersnämmanden”, “Lukas Bonniers Stora journalistpris” och “Hasse Olssons pris för ekonomijournalistik”. Anledningen är att dessa priser i stor del av fallen belönats den vars insats haft en betydelse för journalistiken i stort, oavsett när i sin karriär. Ett av kriterierna för att vinna Stora journalistpriset är att man ska ha utmärkt sig under det gångna året, därför passar ovanstående priskategorier inte in i vårt urval.

Priserna har delats ut vid följande år:

Extrapris 1968, 1972, 1979.

Hedersnämmanden 1974-1975, 1977, 1980, 1984, 1989-1990, 1997.

Lukas Bonniers Stora journalistpris 1992-

Hasse Olssons pris för ekonomijournalistik 2001.

4.3 Variabler

Fullständig kodbok som använts vid datainsamlingen finns bifogad som bilaga 2.

4.3.1 Operationalisering

För att kunna mäta karaktäristiken och på så sätt få fram en dominant grupp bland Stora journalistprisets vinnare, valde vi att ställa upp ett antal frågor. Utifrån frågorna tog vi sedan fram vilka variabler som skulle ingå i vår kodbok. Frågor vi ville ha svar på var:

- Är det främst män eller kvinnor som vinner Stora journalistpriset?
- Vilken åldersgrupp är dominant bland pristagarna av Stora journalistpriset?
- Är Stora journalistpriset ett pris som främst delas ut till Bonnieranställda?
- Vilka ämnen prisas i störst utsträckning?
- Vinner man främst i grupp eller individuellt?
- Vilken medietyp vinner i störst utsträckning?

4.3.2 Variabler

Efter operationaliseringen tog vi gemensamt fram variabler. Här nedan presenteras variablerna och hur vi fått fram material till var och en av dem. Utefter variablerna har vi sedan gemensamt konstruerat en kodmanual med tänkbara variabelvärden. Variabelvärdena finns att se i sin helhet i bilaga 2.

V1-V3

Namn på pristagarna, året de vann och deras kön fick vi fram genom att gå igenom Stora journalistprisets hemsida, där de år för år presenterar vem som vunnit och hur motiveringen till prisandet löd.

V4-V5

Ålder på pristagaren och pristagarens arbetsgivare vid pristillfället fick vi fram med hjälp av frilansgruppen Deskens dokument *“De har vunnit Stora journalistpriset”*.

Sammanställningen innehåller både födelseår och vem pristagaren arbetade för vid pristillfället åren 1966 till 2006. Ett stickprov utfördes för att kunna bekräfta att Deskens

födelseårsuppgifter stämde överens med verkligheten och där födelseår saknades i dokumentet utförde vi egna sökningar.

För åren 2007 till 2014 utförde vi egna sökningar med hjälp av hemsidorna upplysning.se och merinfo.se, där man kan söka på en persons namn och få fram födelseår. Vissa av pristagarna har även egna Wikipediasidor, där det oftast står när de är födda. De pristagare som hade vanligare för- och efternamn var svårare att hitta, men allt som oftast hittade man de på det sociala mediet Facebook och kunde på så sätt koppla ihop dem med eventuell partner eller barn. Med hjälp av merinfo.se kunde man då söka på partnern eller barnen och få fram vilka som bodde på samma adress. Med den uteslutningsmetoden fick vi till slut fram nästintill samtliga pristagares födelseår. Den enda pristagaren vi inte kunnat hitta födelseår på är Hasse Johansson som vann ihop med Nicke Nordmark 2010.

För att sedan få fram åldern på pristagaren vid pristillfället tog vi året de vann subtraherat med deras födelseår. Vi utgick med andra ord från att pristagaren hunnit fylla år vid pristillfället, eftersom att priset delas ut i slutet av november.

Med hjälp av Stora journalistprisets hemsida kunde vi lätt hitta var pristagaren arbetade vid pristillfället. Efter att ha kartlagt samtliga arbetsgivare satte vi igång att leta efter ägare till de olika redaktionerna; den större mediekoncernen. Sökningar gjordes såväl på mediernas egna hemsidor som i Wikipedia och bekräftades med hjälp av böckerna *Massmedier: Press, radio och tv i den digitala tidsåldern (2010)* och *MedieSverige 2014 (2014)*. Viktigast här var att hålla koll på när i tiden en redaktion såldes till en annan mediekoncern. I de fall där vi inte kunnat hitta eller kunnat bekräfta ägaren har vi valt att lägga dem under variabelvärdet "Okodbart". De mediekoncerner som visade sig ha vunnit endast en gång slogs ihop i variabelvärdet "Engångsvinnare". Utförlig lista på redaktioner och deras ägare (mediekoncerner) finns som bilaga 3.

V6

I kodningen av det vinnande materialets ämne utgick vi främst från juryns motivering till varför pristagaren tilldelats Stora journalistpriset. Detta för att det i vissa fall funnits pristagare som vunnit för sina journalistiska egenskaper eller för skapande och omstrukturering av ett medie. I de fall där man vunnit för något specifikt man producerat under året, utgick vi både från motiveringen och vad det vinnande materialet främst handlade om.

Inom variabelvärdet "Pris för sina journalistiska egenskaper" har vi valt att innefatta pris som delats ut för journalistens intervjuteknik, berättarteknik, skrivande och researcharbete. I variabelvärdet "Internetrelaterat" har vi valt att innefatta de pris som delats ut till journalister som startat en #hashtag eller utvecklat en tjänst som bara finns att använda på nätet.

Till ämnesindelningen använde vi oss av artikeln *Reflections on Content Quality in Newspapers*, skriven av Leo Bogart (2004:7).

En könsindelning av ämnena gjordes för att underlätta resultatredovisningen. I indelningen har vi först och främst utgått från Hadenius et al. (2011:280) och även utifrån vår egen subjektiva uppfattning. Följande indelning gjordes:

- Traditionellt manliga ämnen: politik, brott, krig, katastrofer och olyckor, ekonomi, sport, vetenskap, teknik och jobb.
- Traditionellt kvinnliga ämnen: familj, vård och hälsa, hem, utbildning, kultur, konsument och mode.
- Könsneutrala ämnen: miljö, internet, pris för sina journalistiska egenskaper, pris för skapande och/eller omstrukturering av medie och övrigt.

V7-V8

Vinst i grupp eller individuellt gick att hitta på Stora journalistprisets hemsida, där det uttryckligen står om man har vunnit i grupp eller ej.

Vid kodningen av "Typ av media" utgick vi från var det vinnande bidraget publicerats, även detta gick att hitta på Stora journalistprisets hemsida.

4.4 Validitet och reliabilitet

4.4.1 Interkodarreliabilitet

Interkodarreliabilitet går till så att en person genomför sin kodning och därefter låter man en annan person genomföra samma kodning. Därefter ser man om kodningarna stämmer överens med varandra genom att gå igenom resultatet av kodningen variabel för variabel. Ju fler variabler som stämmer överens desto bättre reliabilitet har undersökningen, eftersom att man då har gjort samma tolkning av materialet (Esaiasson et al., 2009:235).

Då kodningen av materialet skedde individuellt och utan påverkan av varandra hade vi möjligheten att utföra ett test av interkodarreliabiliteten innan den slutgiltiga kodningen. På så sätt kunde vi se inom vilka variabler vi tolkade materialet olika och därefter ställa upp nya tolkningsregler för hur den slutgiltiga kodningen skulle gå till (Esaiasson et al., 2009:234).

Vid den gemensamma genomgången var det en av variablerna som skiljde sig oss kodare emellan. V6 "Det vinnande materialets ämne". Anledningen till att det skiljde sig just i variabeln "Det vinnande materialets ämne" är för att den till skillnad från de övriga variablerna är öppen för subjektiv tolkning (Esaiasson et al., 2009:235). Trots detta var det bara inom ett begränsat antal av variabelvärdena som vår tolkning skiljde sig.

Variabelvärdena som inte stämde mellan våra kodningar var "Brott", "Ekonomi", "Pris för sina journalistiska egenskaper", "Pris för skapande och omstrukturering av medie" och "Övrigt". Andelen överensstämmande variabler efter första kodningen i V6 "Det vinnande materialets ämne" blev 69 procent, vilket gav oss en felkodning i 31 procent av fallen.

Anledningen till de olika tolkningarna berodde främst på två orsaker:

- Motiveringen till varför pristagaren vann var bred och passade in på flera av variabelvärdena. Exempelvis passade avslöjanden av mutbrott in på både "Ekonomi"

och "Brott". Och en chefredaktörs styrning och förnyande av sin redaktion passade in både på variabelvärdet "Pris för sina journalistiska egenskaper" och "Pris för skapande och omstrukturering av medie".

- Motiveringen till varför pristagaren vann var bristfällig, vilket gjorde att man som kodare inte visste var man skulle göra av pristagaren. Därför hamnade många pristagare under variabelvärdet "Övrigt".

Övriga variabler uppvisade en 100 procentig överensstämmelse kodningarna emellan. Anledningen till den höga andelen överensstämmande kodningar i övriga variabler beror på att de inte är öppna för subjektiv tolkning, med andra ord ska det inte finnas möjlighet att koda fel i dessa variabler (Esaiasson et al., 2009:235).

Om man istället ser till undersökningen i det stora hela och räknar ut interkodarreliabiliteten där alla variabler ingår, hamnar vi på en reliabilitet på 96 procent. Den här siffran blir dock missvisande, eftersom att majoriteten av variablerna inte är öppna för subjektiv tolkning.

Efter gemensam genomgång av de individuella kodningarna genomfördes en ny kodning tillsammans, där vi diskuterade de fall som skiljde sig och kom fram till en gemensam lösning. Den gemensamma lösningen blev att vi tillämpade huvudandelsprincipen, där man utgår ifrån vad det vinnande materialet i huvudsak handlade om (Esaiasson et al., 2009:234, 236).

4.4.2 Generaliserbarhet

Enligt Esaiassons et al. (2009:26) sju forskningsideal är generaliserbarhet en av de viktigare delarna som forskare bör sträva efter. Vår undersökning uppfyller kravet på generaliserbarhet i och med att vi har tittat på samtliga vinnare av Stora journalistpriset och därför har kunnat visa på ett återkommande samband bland pristagarna. När det gäller att kunna generalisera till en större population, har vi valt att koppla ihop det återkommande sambandet bland Stora journalistprisets vinnare med hur journalistkåren och medielandskapet sett ut inom samma tidsperiod. Detta ger således vår undersökning både en hög intern och extern validitet. Intern validitet innebär att resultaten från vår undersökning kan generaliseras till de undersökta fallen, medan extern validitet innebär att resultaten från undersökningen kan generaliseras till en större population än den som ingår i undersökningen (Esaiasson et al., 2009:64, 100).

5. Resultat och analys

I följande kapitel presenteras ett urval av undersökningens resultat med efterföljande analys. Resultatet baseras på de 268 personer som vunnit Stora journalistpriset mellan åren 1966 och 2014 i kategorierna: Dagspress, annan periodisk press, radio/TV, veckotidningar, fack-, special och organisationstidningar, radio, TV, populärpress, populär- och specialpress, affärs-, fack- och organisationstidningar, konsumentpress, fackpress, tidskrifter, nya medier, årets berättare, årets förnyare och årets avslöjande.

Resultatet under rubrikerna 5.1-5.2 är beräknat ur ett individperspektiv; där hela urvalet ingår oavsett om man arbetat i grupp eller inte. Antalet beräknade analysenheter är 268 (n=268).

Resultatet under rubrikerna 5.3-5.6 är beräknat ur ett grupperspektiv; där en grupp räknas som en analysenhet. Antalet beräknade analysenheter är 205 (n=205). Undantaget figur 5.11-5.12 om ämnesfördelningen bland kvinnliga respektive manliga vinnare, som beräknats på den individuella datan, n=268. Även undantaget figur 5.15, vars analysenheter är 59 (n=59).

5.1 It's raining men!

Sett över hela tidsperioden 1966-2014 är det flest män som vunnit Stora journalistpriset. Figur 5.1 visar att männen vunnit i 72,8 procent av fallen och kvinnorna i 26,5 procent av fallen. I 0,7 procent av fallen gick det inte att koda efter kön, eftersom att det inte var enskilda personer som vann utan två redaktioner med blandad könsfördelning.

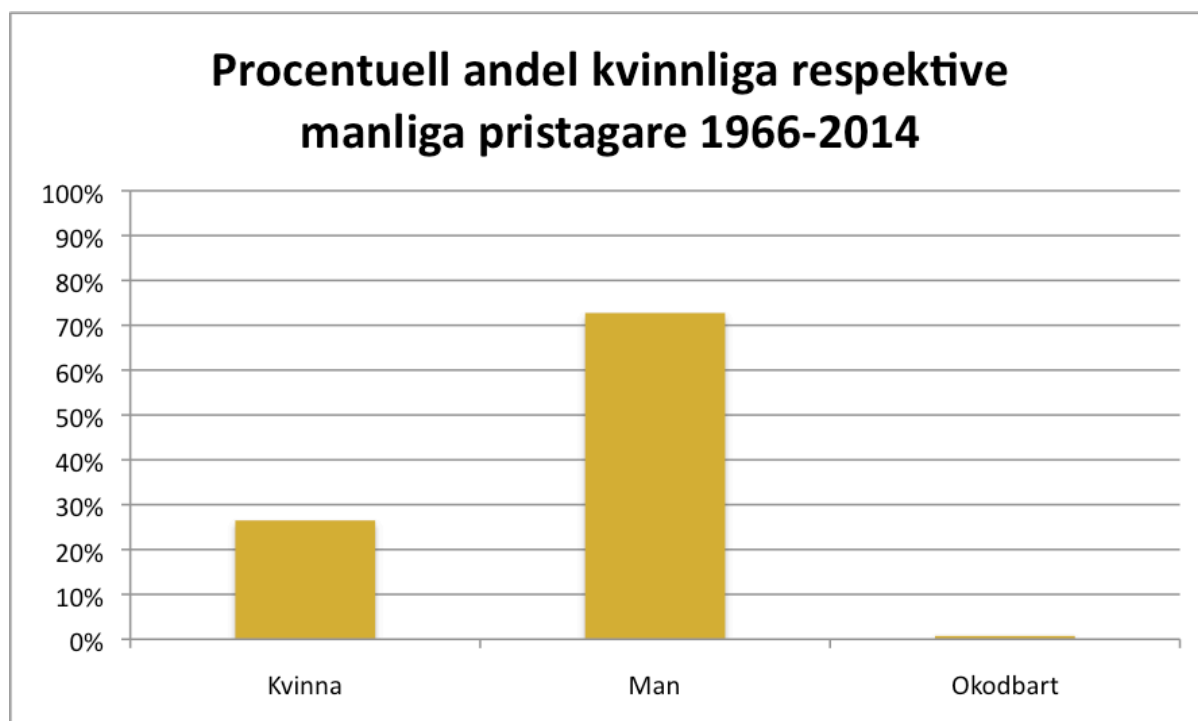

Fig. 5.1 Procentuell andel kvinnliga respektive manliga pristagare 1966-2014. n=268

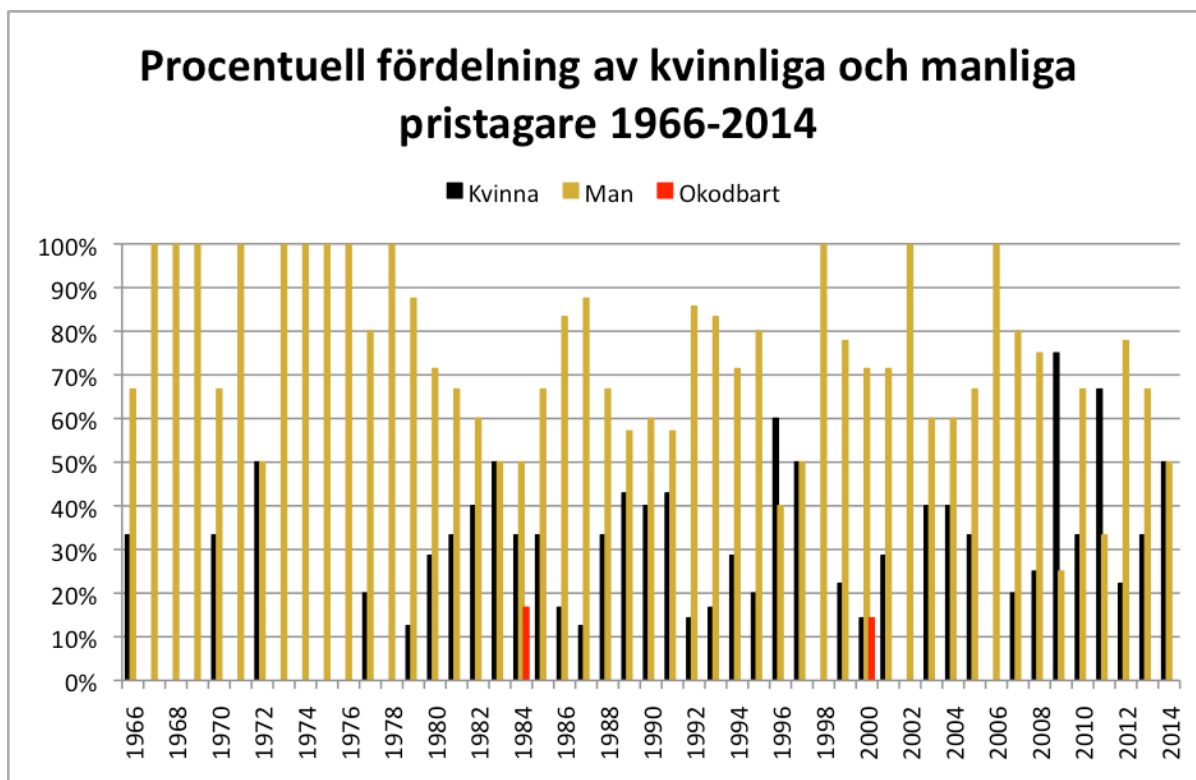

Fig. 5.2 Procentuell fördelning av kvinnliga och manliga pristagare 1966-2014. n=268

Fördelningen av manliga och kvinnliga pristagare har varierat genom åren (se figur 5.2). År 1996, 2009 och 2011 hörde till ovanligheterna. Det är endast vid dessa tre tillfällen som de kvinnliga pristagarna är fler än de manliga pristagarna. Vid tolv tillfällen kan vi se att samtliga pristagare är män, samtidigt som vi ser att pristagarna aldrig bestått av enbart kvinnor. En jämlik könsfördelning kan ses åren 1972, 1983, 1997 och 2014. Uppenbart är också att kvinnorna blir frekventa bland pristagarna först under slutet av 70-talet.

Resultatet av könsfördelningen mellan pristagarna av Stora journalistpriset är delvis förväntat. Både figur 5.1 och 5.2 bekräftar till stor del den könsfördelning som funnits inom journalistkåren. Det som förvånade var den totala avsaknaden av kvinnliga pristagare åren 1998, 2002 och 2006, eftersom att det vid sekelskiftet var en nästintill jämlik fördelning av kvinnor och män inom yrket. Vi blev också förvånade över att det rädde en jämlik könsfördelning bland pristagarna åren 1972 och 1983, då journalistkåren endast bestod av 20 procent kvinnor under början av 70-talet. Mindre förvånande var det att kvinnor blev mer frekventa pristagare vid slutet av samma årtionde, då det under denna period skedde en professionalisering av yrket.

5.2 Den gyllene åldern

Majoriteten av Stora journalistprisets pristagare är mellan 31-50 år gamla vid pristillfället. Figur 5.3 visar att det är allra vanligast att vinna när man är i åldern 31-40, där 37,7 procent av vinnarna finns representerade. Åldersgruppen 41-50 står som stark tvåa där mer än en tredjedel av vinnarna lägger sig. Dessa två åldersgrupper utgör mer än 70 procent av pristagarna. Vi kan också se att det funnits personer som långt över pensionsåldern tilldelats

Stora journalistpriset. Den okodbara kategorin innehåller vinnare där vi inte har kunnat hitta pristagarens ålder vid pristillfället. Kategorin innehåller även de två tillfällen då priset tilldelats hela redaktioner, vilket gjort det omöjligt att ålderskategorisera dem.

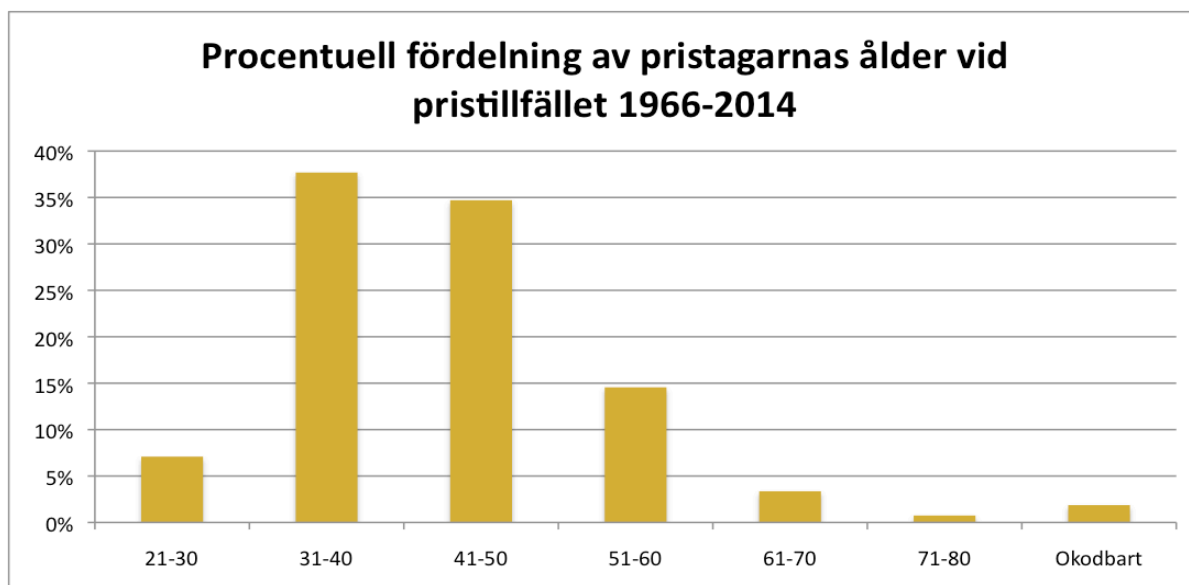

Fig. 5.3 Procentuell fördelning av pristagarnas ålder vid pristillfället 1966-2014. n=268

Figur 5.4 visar förändringen som skett åldersmässigt bland pristagarna mellan 1966-2014. Över tid kan man se att åldersgruppen 31-40 alltid har varit stark, men att den framförallt de senaste 20 åren har ökat och kommit att bli den åldersgrupp som inhyser flest pristagare. I perioden 2006-2014 var åldersgruppen 31-40 mer än dubbelt så stor som gruppen 41-50, som sedan slutet av 90-talet gått stadigt ner.

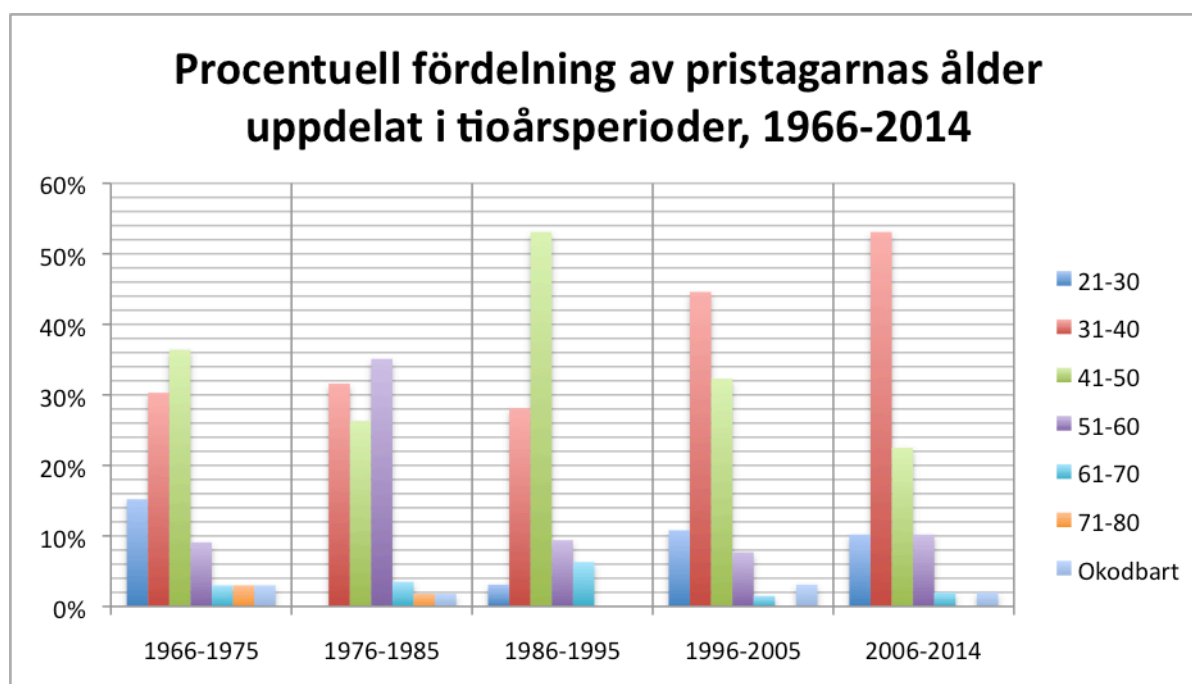

Fig. 5.4 Procentuell fördelning av pristagarnas ålder uppdelat i tioårsperioder, 1966-2014. n=268. Sista perioden 2006-2014 är nio år och inte tio som de andra.

Under den andra tidsperioden var det ganska jämnt mellan de tre åldersgrupperna 31-40, 41-50 och 51-60, där den sistnämnda nådde sin absolut högsta topp hittills. Vi kan också se att de äldsta pristagarna främst går att återfinna i de två första perioderna. För den yngsta gruppen, 21-30, ser vi den högsta noteringen under den första perioden, medan samma grupp är icke-existerande under den andra perioden. De yngsta pristagarna har sedan hållit sig på en hyfsat jämn nivå de senaste 20 åren.

Det som förvånat oss mest när det gäller åldersfördelningen bland pristagarna mellan 1966-2014 är att vi i figur 5.3 kan se att det finns de som tilldelats Stora journalistpriset långt över pensionsåldern. Detta är förvånande mest för att gruppen journalister som är äldre än 60 är förhållandevis liten.

Mindre förvånande är att det är just pristagare i åldersgrupperna 31-40 och 41-50 som vunnit, eftersom att det är i dessa åldrar som majoriteten av journalisterna går att finna.

5.3 Ensam är stark

Figur 5.5 visar att det är 75 procent av pristagarna som har vunnit Stora journalistpriset på egen hand, medan var fjärde pristagare består av en grupp med två eller fler personer. De grupper som främst vinner är de där journalisterna är av det manliga könet. Noterbart är att grupper med jämlik fördelning av män och kvinnor ses som tredje största pristagare.

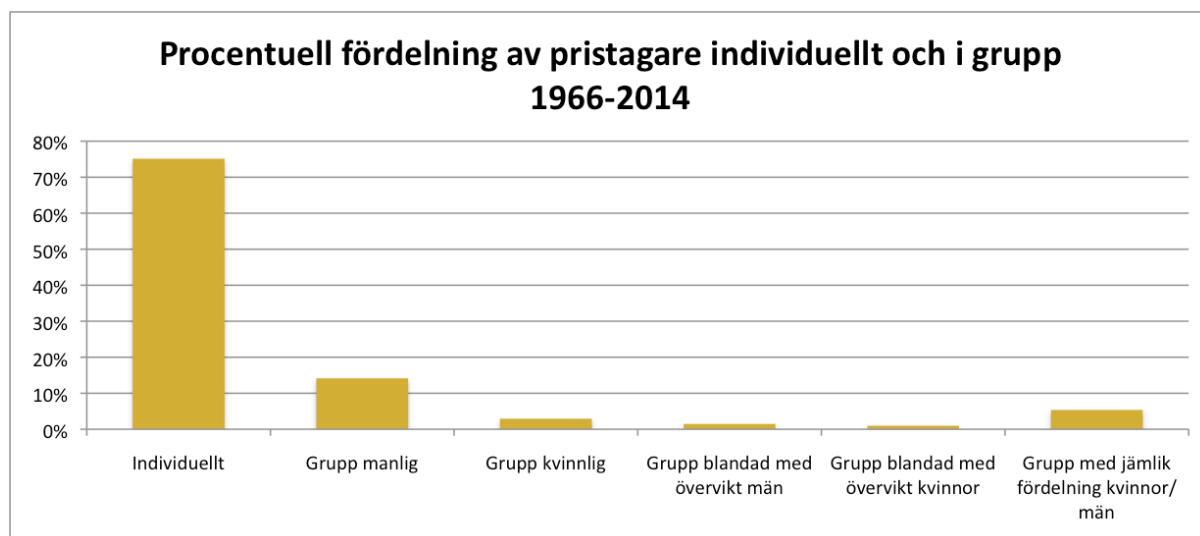

Fig. 5.5 Procentuell fördelning av pristagare individuellt och i grupp 1966-2014. n=205.

Figur 5.6 visar på hur utvecklingen går allt mer mot en "priskultur" där grupper prisas i större utsträckning än enskilda individer. Första gruppen prisades 1974 och sedan dess har grupper tilldelats Stora journalistpriset med jämna mellanrum. Störst utveckling för grupper kan ses i slutet av seklet och framåt, där priserna vid ett flertal tillfällen delats ut till gruppers fördel. Topprekordet för gruppvinnare infann sig 2009, där samtliga vinnare ingick i en grupp.

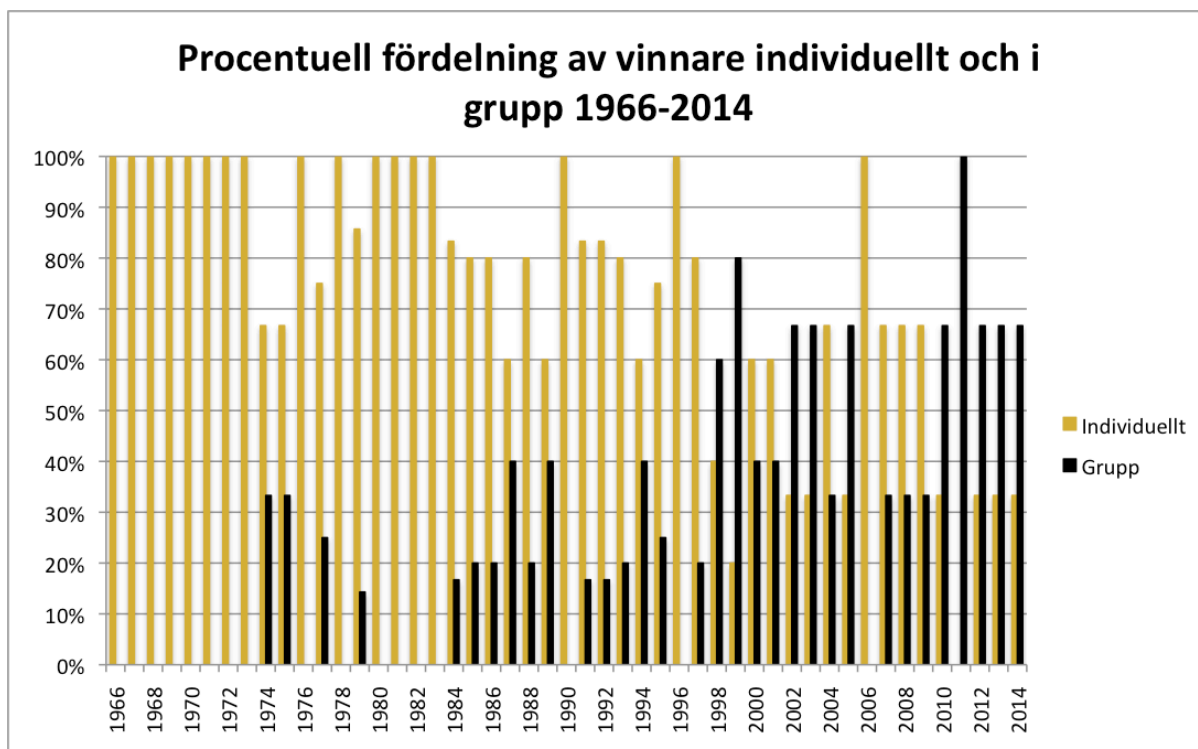

Fig. 5.6 Procentuell fördelning av vinnare individuellt och i grupp 1966-2014. n=205

Resultatet att det är de konstellationer av grupper som innehåller en eller flera män som vunnit i störst utsträckning var förväntat. Detta eftersom att männen varit dominanta inom journalistkåren ända fram till sekelskiftet. Att grupperna blir allt fler är inte heller oväntat, då journalistiken blir allt mer grupporienterad. Det som dock förvånar är att grupper vann samtliga priser under 2009, eftersom att vi går mot en grupporientering men inte helt och fullt gått över till den arbetsformen.

5.4 David vs. Goliat

Pristagarnas arbetsgivare visade sig i majoriteten av fallen vara Staten, som stod som arbetsgivare till en tredjedel av pristagarna (se fig. 5.7). Bonnier var arbetsgivare till nästintill en fjärdedel av pristagarna. Tredje största arbetsgivare är vad vi har valt att kalla engångsvinnare. Här ingår alla de mediekoncerner/förlag som har vunnit endast en gång. Man kan också se att stora namn som Schibsted och Stenbeck får se sig besegrade av frilansarna och att Stenbeck dessutom vunnit färre gånger än veckotidningskoncernen Aller Media.

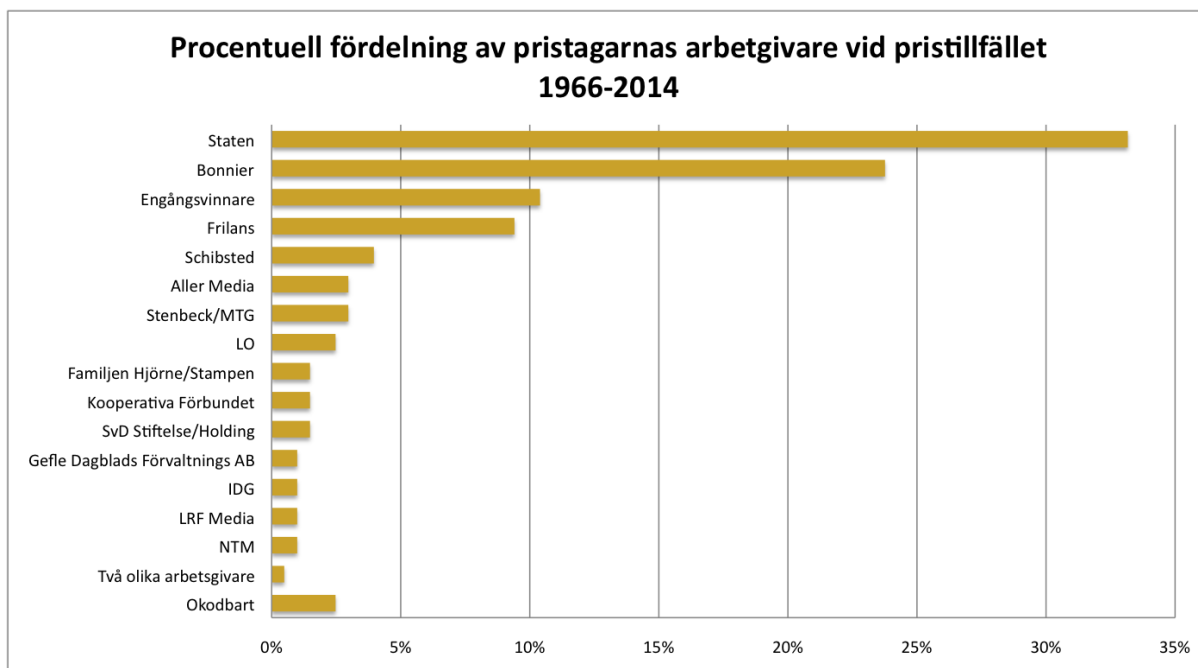

Fig. 5.7 Procentuell fördelning av pristagarnas arbetsgivare vid pristillfället 1966-2014. n=205

I figur 5.8 kan man se att de allra flesta priserna som delats ut till tidning/magasin/tidskrift har tilldelats Bonnier. Nästan 40 procent av dessa priser är deras.

Inom radio- och tv-kategorierna kan man se att Staten har ett stort övertag där de har fått 90 procent av priserna tilldelade radio och mer än 80 procent av priserna tilldelade television.

När det gäller internet är det jämnt fördelat mellan Staten, engångsvinnare och kategorin två olika arbetsgivare. I kategorin övrigt återfinns de vinnarbidrag där man använt sig av två eller fler medier i det vinnande bidraget.

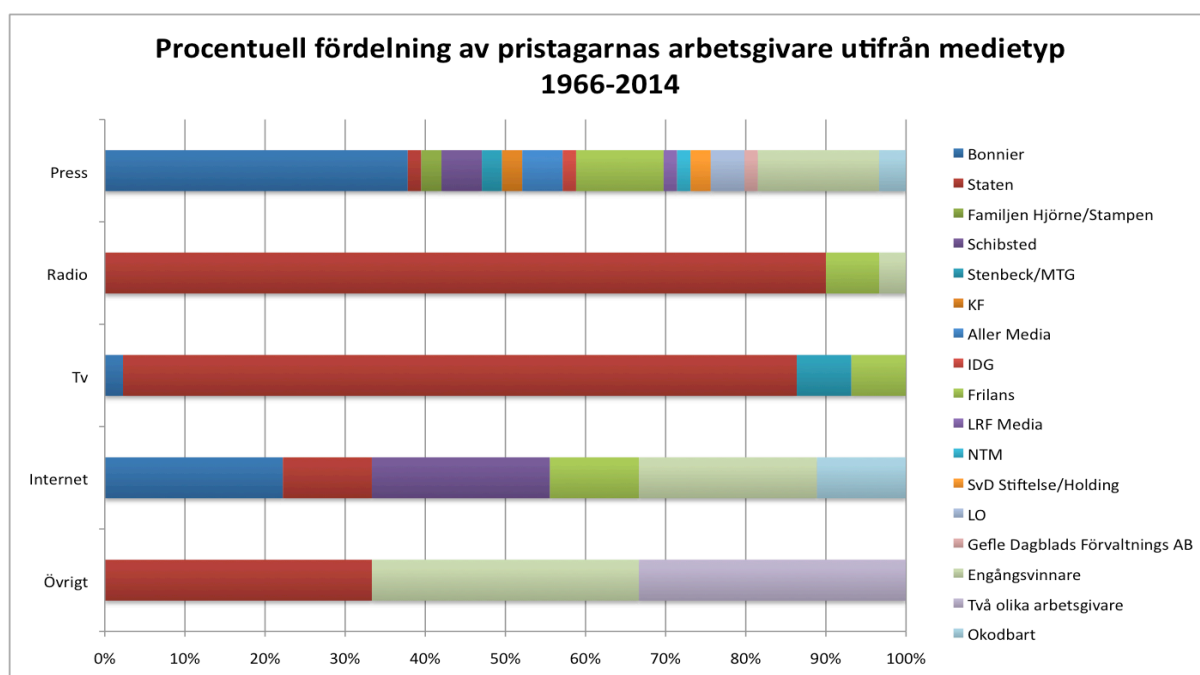

Fig. 5.8 Fördelning av pristagarnas arbetsgivare utifrån medietyp 1966-2014. n=205

Anledningen till att Staten har fått fler priser än Bonnier är mycket enkel och därför inte speciellt förvånande. Staten har sedan radio och tv lanserades haft monopol på båda medietyperna under lång tid och har därför varit den enda möjliga vinnaren i priskategorierna “Radio” och “Television”. Först vid kommersialiseringen i slutet av 80-talet och i början av 90-talet fick Staten konkurrens i nämnda kategorier. Trots detta har det alltså inte skett någon större förändring.

Att Bonnier tilldelats många av priserna var väntat, men samtidigt förvånande. Det var väntat eftersom att de under åren som gått köpt upp redaktioner och därmed fått större chans att vinna. Men det var förvånande eftersom att de är arbetsgivare till en förhållandevis liten del av Sveriges journalister, där landsortspressen är den större arbetsgivaren och därför borde ha större chans att vinna Stora journalistpriset sett till antalet anställda. Det var heller inte förväntat att Schibsted och Stenbeck fått så få priser, då de också är stora mediekoncerner. Förklaringen till den låga utdelningen kan vara att de blev verksamma på den svenska marknaden först mycket senare än övriga mediekoncerner.

5.5 Ärad vare Gud på jorden, tack för dessa orden

Majoriteten av pristagarna har prisats för sina journalistiska egenskaper (se fig. 5.9). Det är den vanligaste anledningen till att man vinner Stora journalistpriset, då det genom åren visats att mer än en fjärdedel av pristagarna prisats för just det. Lite mer än en femtedel av pristagarna har vunnit pris för skapande och/eller omstrukturering av medie. Det första “riktiga” ämnet kommer först på tredje plats, där politik är det mest frekvent prisade ämnet. Noterbart är att det traditionellt sett är manliga ämnen som prisats flest gånger.

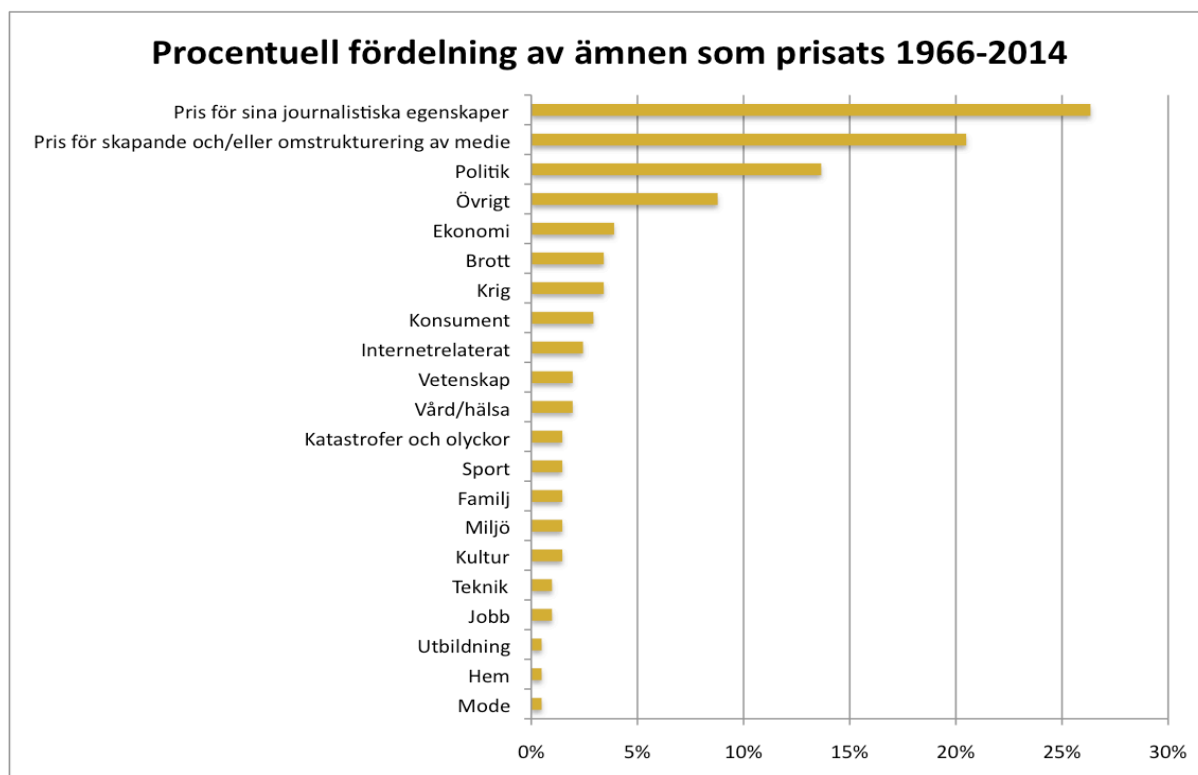

Fig. 5.9 Procentuell fördelning av ämnen som prisats 1966-2014. n=205

Kommentar: Variabelvärdet ”Pris för sina journalistiska egenskaper” innefattar pris som delats ut för journalistens intervjueteknik, berättarteknik, skrivande och researcharbete. Variabelvärdet ”Internetrelaterat” innefattar de pris som delats ut till journalister som startat en #hashtag eller utvecklat en tjänst som bara finns att använda på nätet.

Ämne	1960-tal	1970-tal	1980-tal	1990-tal	2000-tal	2010-tal
Politik	2	1	10	8	5	2
Brott	0	1	3	1	2	0
Krig	1	2	1	2	1	0
Ekonomi	0	2	1	2	2	1
Konsument	0	3	1	0	0	2
Internetrelaterat	0	0	0	0	3	2
Pris för sina journalistiska egenskaper	1	5	17	23	5	3
Pris för skapande...	3	10	16	7	5	1
Övrigt	1	4	3	2	6	2

Fig. 5.10 De mest frekvent prisade ämnena 1966-2014 (tabell). n=205

Det finns tendenser som pekar på att det vissa år var mer populärt att prisa somliga ämnen (se fig. 5.10). Vi har bland annat kunnat se att det flera år i rad på 70-80-talet varit många pristagare som prisats för skapande och/eller omstrukturering av medier. Vi har också sett att man prisat journalister för sina journalistiska egenskaper speciellt under slutet av 80-talet och fram till slutet av 90-talet. I slutet av 80-talet och början av 90-talet delades många priser ut till de som skrivit om politik i något sammanhang. Det senaste nu är att få pris för internetrelaterat material.

Till en början prisades kvinnor för material som traditionellt sett ses som kvinnligt (se fig. 5.11). Detta sjönk sedan fort för att stagnera och fixera sin position på runt 10-20 procent av det kvinnor prisades för. Utvecklingen övergick sedan till att kvinnor i större utsträckning producerade material inom de traditionellt sett manliga ämnena, innan även den utvecklingen avtog. De ämnen som ökat mest bland kvinnliga pristagare är de könsneutrala, som gått från en fjärdedel till drygt tre fjärdedelar.

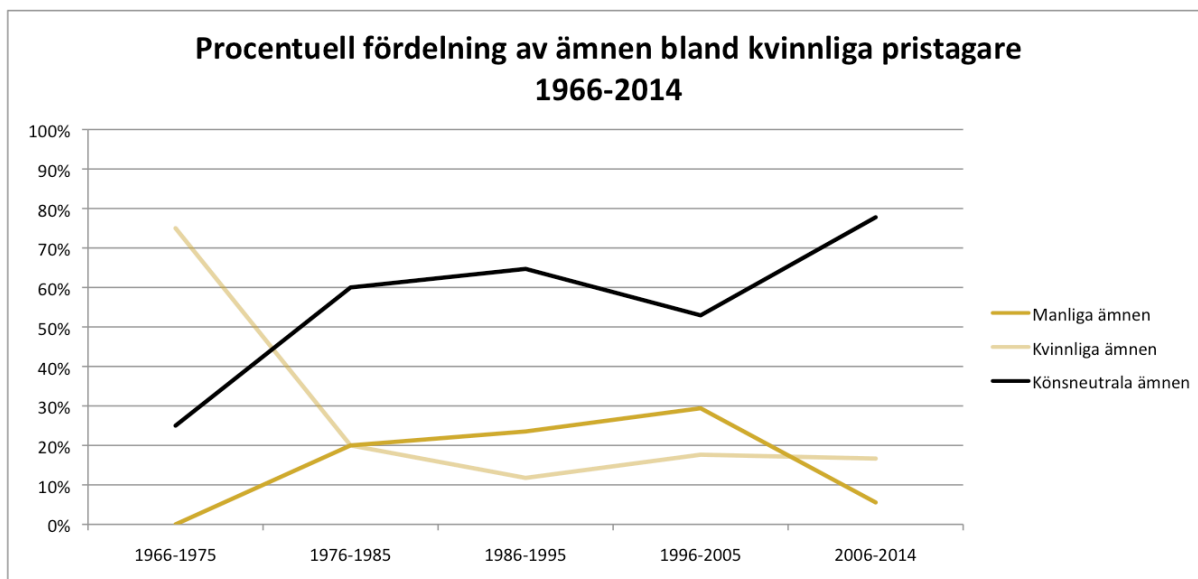

Fig. 5.11 Procentuell fördelning av ämnen bland kvinnliga pristagare 1966-2014. $n=268$

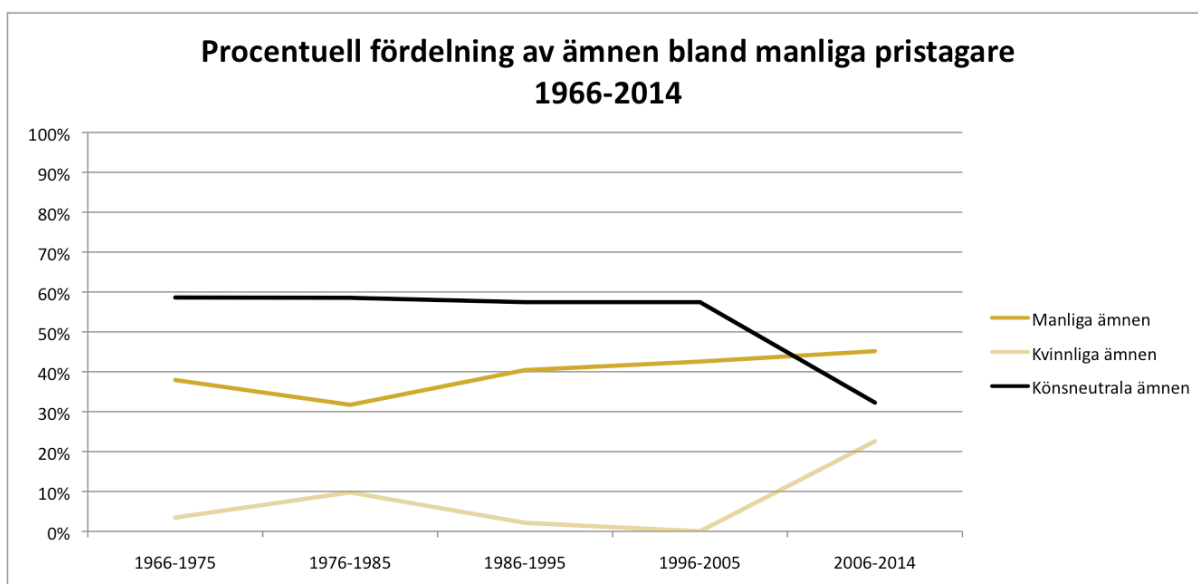

Fig. 5.12 Procentuell fördelning av ämnen bland manliga pristagare. $n=268$

Männen har till skillnad från kvinnorna haft en jämnare utveckling (se fig. 5.12). De könsneutrala ämnena har legat stabilt under de flesta perioderna, ända till den senaste perioden då man kan se en minskning med nästan 30 procentandelar. De manliga ämnena har legat på en stadig nivå och bara varierat med några procentandelar uppåt och nedåt. Men det finns en tendens inom de kvinnliga ämnena som inte går att ignorera. Figur 5.12 visar på en ökning från fjärde tidsperioden till den sista på lite mer än 20 procentandelar.

Stora journalistpriset delas ut för att "främja goda yrkesprestationer inom journalistiken". Därför är det inte speciellt förvånande eller konstigt att de flesta pristagarna prisas för sina journalistiska egenskaper. I och med professionaliseringen blev det tydligt vad som kännetecknar en god journalist. De yrkesideal som togs fram under mitten av 1900-talet kan möjligen ha påverkat Stora journalistprisets jury i att prisa journalister för sina journalistiska

egenskaper, istället för något konkret de gjort under det gångna året. Bestämmelserna för vem som kan prisas och på vilka grunder är öppna för tolkning för respektive jurymedlem.

I slutet av 80-talet prisas bidrag med ämnet politik i större utsträckning och under flera år i rad. Om man ser till dagordningsteorin och massmediernas primingeffekt kan detta möjligen kopplas ihop med den förändring som skedde i det svenska politiska klimatet. Att bidrag med fokus på politik prisades just vid denna tidsperiod är med andra ord inte speciellt förvånande.

Eftersom journalistkåren dominerats av männen under större delen av tiden som Stora journalistpriset delats ut, är det inte heller förvånande att det är just manliga ämnen som prisats flest gånger. Kvinnliga ämnen har såklart funnits med även under männens dominansdagar, men eftersom att det främst var kvinnorna som skrev om de traditionellt kvinnliga ämnena har oddsen för att prisas med Stora journalistpriset varit låga. Kvinnorna har under större tiden som Stora journalistpriset utdelats varit i minoritet i journalistkåren.

De traditionellt kvinnliga ämnena sjönk drastiskt hos de kvinnliga journalisterna efter den första tidsperioden. Detta kan förklaras genom att kvinnorna under 80-talet slog sig in på de ämnen som tidigare bara var avsedda att bevakas av män. Förvånande är att kvinnorna i de senare tidsperioderna främst prisats för ämnen som kan tolkas vara könsneutrala. Kvinnorna har i större utsträckning även prisats för traditionellt sett manliga ämnen.

Samtidigt som kvinnorna slagit sig in på de manliga ämnena, har männen i större utsträckning prisats för traditionellt sett kvinnliga ämnen. Detta kan bero på att könsgrensarna raserades när kvinnorna fick tillgång till alla bevakningsområden. Det i sin tur gjorde att även männen fick tillgång till samtliga bevakningsområden.

5.6 Gutenberg 4-ever

Majoriteten av pristagarnas material publicerades inom tryckt press (se fig. 5.13). Tryckt press står för över 55 procent av publicerandet av vinnande material och är med andra ord det odiskutabelt största mediet i fråga om vinster av Stora journalistpriset. Television kan ses som det näst största mediet med sina dryga 20 procent.

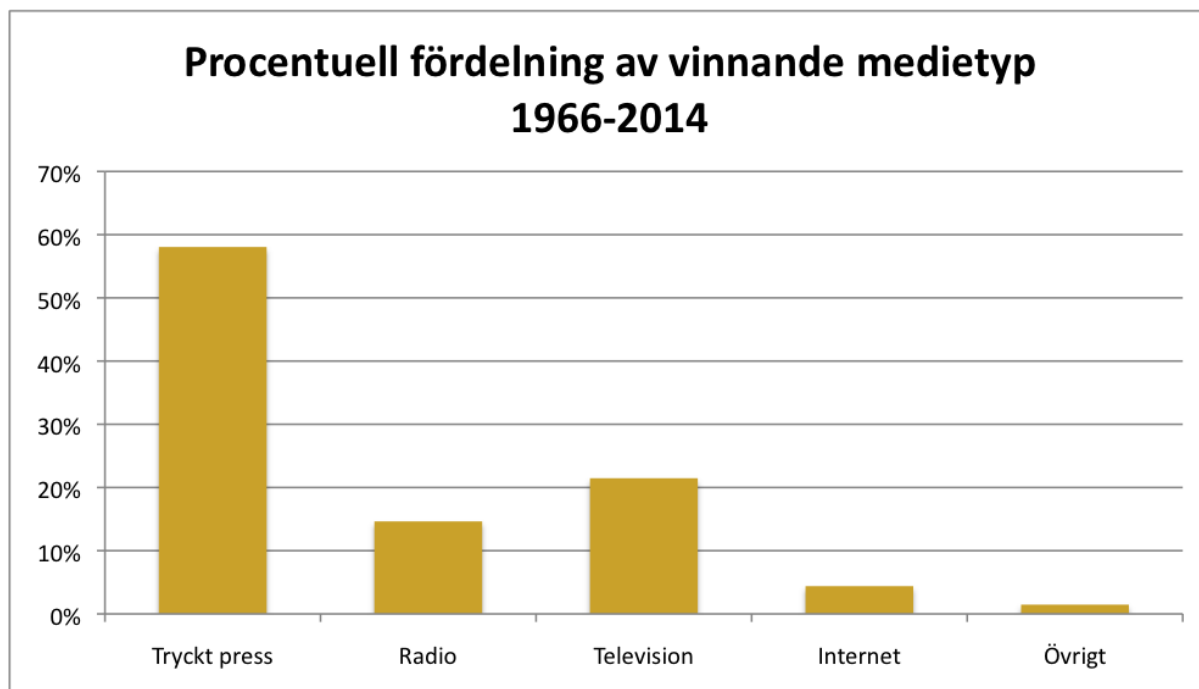

Fig. 5.13 Procentuell fördelning av vinnande medietyp 1966-2014. n=205

Över tid kan man i figur 5.14 se att pressen har varit det allra största mediet av alla under majoriteten av tiden som utdelandet av Stora journalistpriset ägt rum. Det är bara vid ett fåtal tillfällen som radio och tv delat på hälften av priserna ihop med pressen. Pressens dominans försvinner nästintill helt under slutet av 90-talet och kommer bara tillbaka ett fåtal gånger innan den får se sig besegrad av de övriga medietyperna. Figur 5.15 visar antalet priser utdelade till de olika medietyperna från det att samtliga medietyper fanns med i de olika priskategorierna år 1998.

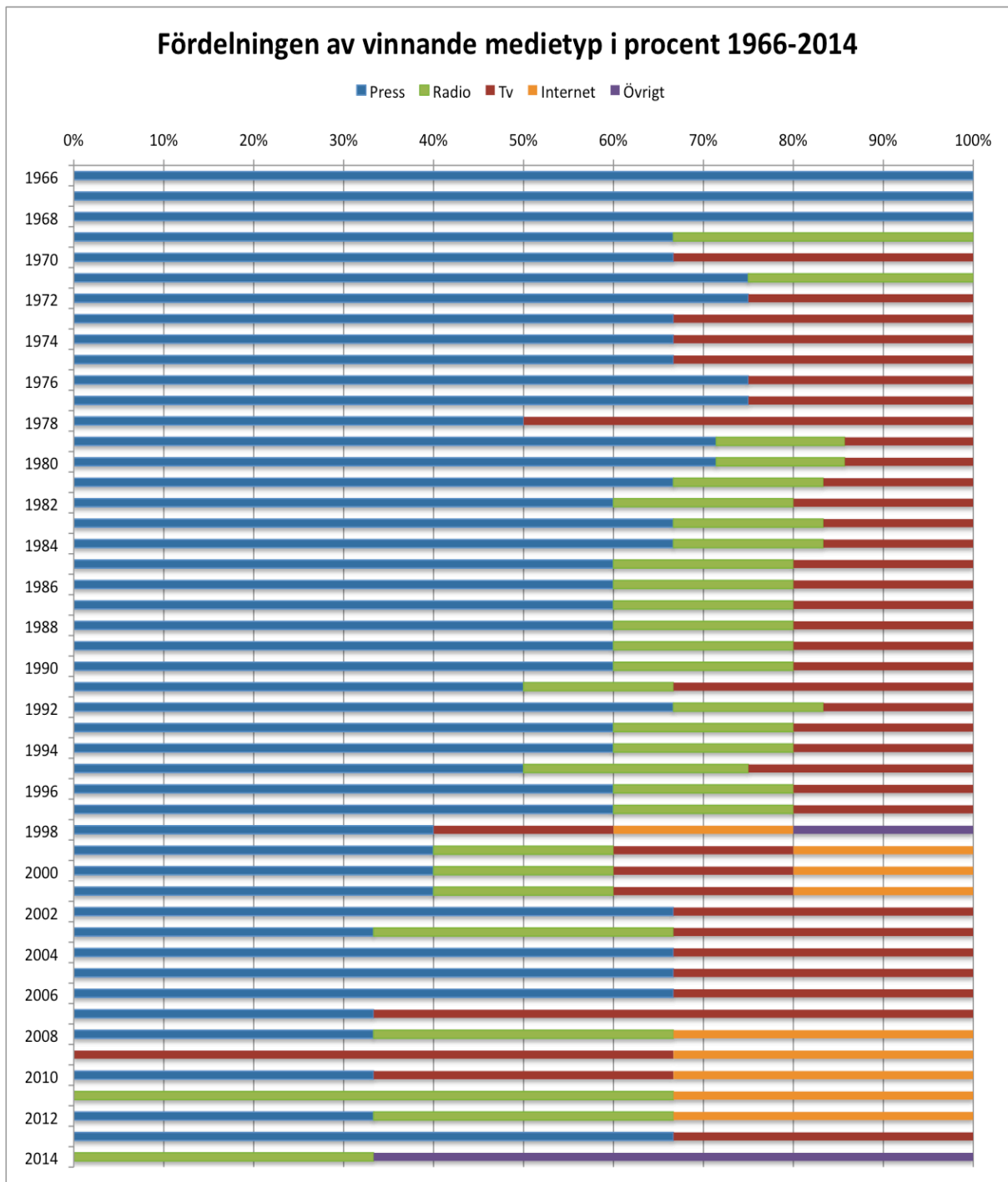

Fig. 5.14 Fördelningen av vinnande medietyp i procent 1966-2014. n=205

År	Press	Radio	Tv	Internet	Övrigt
1998	2		1	1	1
1999	2	1	1	1	
2000	2	1	1	1	
2001	2	1	1	1	
2002	2		1		
2003	1	1	1		
2004	2		1		
2005	2		1		
2006	2		1		
2007	1		2		
2008	1	1		1	
2009			2	1	
2010	1		1	1	
2011		2		1	
2012	1	1		1	
2013	2		1		
2014		1			2

Fig. 5.15 Fördelningen av vinnande medietyp i antal 1998-2014 (tabell). n= 59

Det var förväntat att medietypen tryckt press skulle vara så dominant, eftersom att Stora journalistpriset delats ut i fler kategorier som innefattar tryckt press. Under många år hade den tryckta pressen ett pris för varje typ av press (se bilaga 1). Radio och tv fick från början dela på en och samma priskategori, för att sedan få varsin. Intressant att se var att den senare priskategoriindelningen som infördes år 2002 öppnade upp för samtliga medier och därmed inte gynnade något av medieslagen. Tidigare lades en ny priskategori till när en ny medieform uppkom, exempelvis "Nya medier" när internet började bli stort vid sekelskiftet.

6. Slutsatser

I följande kapitel tas de huvudsakliga resultaten upp. Den dominanta pristagaren presenteras, undersökningens frågor besvaras och kapitlet avslutas med en övergripande slutsats. Vi avslutar kapitlet med förslag på vidare forskning.

6.1 Den dominanta pristagaren

Den övergripande frågeställningen för vår undersökning var om det gick att urskilja en dominant grupp bland Stora journalistprisets vinnare 1966-2014. Sett ur det presenterade resultatet har vi kunnat dra den generella slutsatsen att den dominanta pristagaren är en man i 31-40 årsåldern, som har arbetat individuellt för Staten och prisats för sina journalistiska egenskaper inom tryckt press.

6.2 FAQ

Här återkommer och besvaras undersökningens uppställda frågor. Vi går även på djupet i hur pristagaren sett ut genom åren.

Är det främst män eller kvinnor som vinner Stora journalistpriset?

Det är främst män som har vunnit Stora journalistpriset mellan åren 1966-2014. Det är först i slutet av 00-talet som man ser tendensen att kvinnor vinner i större utsträckning än tidigare. Prisutdelningen bland kvinnor och män har på så sätt blivit mer jämlik ju längre fram i tiden man kommer, och kan ses som ett svar på att journalistkåren i dag består av hälften kvinnor och hälften män. I dag är det därför så att man oavsett kön bör ha lika stor chans att bli en av Stora journalistprisets vinnare.

Vilken åldersgrupp är dominant bland pristagarna av Stora journalistpriset?

Genom åren som Stora journalistpriset delats ut har den dominanta åldersgruppen varierat. Den har gått från att ha varit 41-50 till att nu vara 31-40. En utveckling som varken säger emot eller bekräftar den teoretiska delen av uppsatsen. Enligt Djerf-Pierre (2012) har journalistkåren blivit äldre, men majoriteten av journalisterna befinner sig fortfarande i åldersspannet 30-59. Vår undersökning visar på att Stora journalistpriset helst prisar journalister i åldersgruppen 31-40, åtminstone så som det ser ut i dag.

Vinner man främst i grupp eller individuellt?

Pristagarna har genom åren vunnit främst för individuella arbetsinsatser, men utvecklingen pekar mot en alltmer grupporienterad journalistik.

Är Stora journalistpriset ett pris som främst delas ut till Bonnieranställda?

Både ja och nej. Den dominanta arbetsgivaren hos pristagarna är Staten, men det är också de enda som har kunnat vinna i priskategorierna radio och tv under lång tid på grund av sitt monopol på etermedierna. Inom tryckt press är det dock Bonnier som är dominerande arbetsgivare till pristagarna, nästintill 40 procent av priserna inom tryckt press har tilldelats anställda inom Bonnierkoncernen.

Vilka ämnen prisas i störst utsträckning?

Pristagarna har främst fått pris för sina journalistiska egenskaper. På andra plats finns pris för skapande och/eller omstrukturering av medie och på tredje plats politik. Under vissa perioder har vi kunnat hitta att man delat ut priser inom en och samma ämneskategori. Ett exempel är att det under slutet av 80-talet var många som prisades för att ha producerat något i ämnet politik.

Beroende på om pristagaren är en man eller kvinna så har de prisats inom olika ämnen. Kvinnorna har genom åren främst prisats för ämnen som vi tolkat som könsneutrala, en utveckling som ser ut att hålla i sig och även har ökat de senaste åren. Männerna har också de prisats främst i könsneutrala ämnen, en utveckling som dock ser ut att avta och ge plats åt de mer kvinnliga ämnena. De manliga ämnena fortsätter att ligga på en jämn nivå för männen.

Vilken medietyp vinner i störst utsträckning?

Det är främst tryckt press i olika former som har fått Stora journalistpriset. Det kan förklaras genom att den tryckta pressen länge haft fler priskategorier än de övriga medierna. De tryckta medierna behöll länge sin dominanta plats, men i och med den nya priskategoriindelningen som infördes 2002 spelar det nu inte någon roll om du arbetar inom etermedier, på nätet eller inom tryckt press. Alla bör nu ha lika stor chans att vinna i de olika priskategorierna oberoende av vilken medietyp de publiceras i.

6.3 Och vinnaren är...

Slutsatsen vi kan dra från vår undersökning är att man inte kan generalisera all karakteristik hos pristagarna som vunnit Stora journalistpriset. Gör man det får man inte med sig de förändringar som skett över tid. Kön och medietyp hade stor betydelse förr, men inte längre. Som journalist bör man nu ha lika stor chans att vinna oavsett kön och inom vilken typ av medie man publiceras i.

Ålder bland pristagarna har varierat mycket genom åren, men tyder nu på att man helst ska vara i 31-40 årsåldern för att ha störst chans att vinna. Det individuella arbetet har fått konkurrens och det är nu ungefär lika stor chans att vinna själv som att vinna i grupp.

De största avgörande faktorerna, beroende på om man som journalist vill vinna Stora journalistpriset, ligger i valet av ämne och vilken arbetsgivare du har. Som kvinna vinner man främst inom de ämnen som vi i vår uppsats har kodat som könsneutrala. För männen spelar ämnet inte lika stor roll, men de senaste åren visar att det är de traditionellt sett manliga ämnena som är dominanta bland de manliga pristagarna. De kvinnliga ämnena har även de varit på uppgång bland männen.

Beroende på om man som journalist arbetar inom etermedier, press eller internet kan arbetsgivaren spela stor roll för om man vinner. Inom etermedier är det säkrast att arbeta för Staten och inom press är det Bonnier som dominerar, men på internet spelar arbetsgivaren mindre roll åtminstone så som det ser ut i dag.

Det vi kan säga är att utdelandet av Stora journalistpriset följt samma utveckling som medielandskapet och journalistkåren. När TV och internet gjorde sitt intåg på mediemarknaden inkluderades de även i Bonniers priskategorier. I och med professionaliseringen av journalistyrket blev det också vanligare med kvinnor bland Stora journalistprisets vinnare och att kvinnliga ämnen prisades.

Vad som inte stämmer överens med den bakgrund vi utgått ifrån är att Bonnier har vunnit nästintill 40 procent av priserna för tryckt press. Inom tryckt press är landsortspresen den stora arbetsgivaren för Sveriges journalister och rent teoretiskt bör de ha varit den dominanta arbetsgivaren bland Stora journalistprisets vinnare inom tryckt press sett utifrån antalet anställda.

6.4 Förslag på vidare forskning

- Har jurymedlemmarnas karakteristik påverkat vem som vunnit Stora journalistpriset? Exempel: Om juryn ett år endast bestått av Bonnieranställda – hur många av priserna hamnade hos Bonnier? Om juryn ett år bestått av majoriteten kvinnor – är det störst andel kvinnor som vunnit det året?
- En undersökning som utgår från artikeln “What makes journalism excellent? Criteria identified by judges in two leading awards programs.” Applicera samma arbetssätt på svenska prisprogram. Hur kommer juryn fram till vem som ska vinna? Vilka kriterier spelar störst roll?
- En liknande undersökning som den vi har utfört, applicerat på andra svenska eller internationella journalistpris. Exempelvis Guldspaden. Vilken är den dominanta pristagargruppen?
- Enkät eller intervju med tidigare pristagare. Vad betyder utmärkelser för de som vunnit? Status? Högre lön? Livet efter Stora journalistpriset.
- Enkät eller intervju bland Sveriges journalister. Vad har journalistpriser för inverkan på journalistiken i stort? Vilka attityder har journalisterna gentemot journalistpriser? Ses något pris som mer prestigefyllt än de andra?

Litteraturförteckning

Andén, A. (2010, 2 november). Få tidningar i Stora Journalistpriset [Blogginlägg]. Hämtad från <http://www.medievarlden.se/blogg/axel-anden/2010/11/fa-tidningar-i-stora-journalistpriset>

Bogart, L. (2004). Reflections on Content Quality in Newspapers. *Newspaper research journal*, 25(1).

Djerf-Pierre, M. (2003). Journalistikens kön: fältets struktur och logik under 1900-talet. *Kvinnovetenskaplig tidskrift*. (2003(24):2, s. [29]-52).

Hämtad 2014-10-21, från <http://ojs.ub.gu.se/ojs/index.php/tgv/article/viewFile/2283/2038>

Djerf-Pierre, M. & Wiik, J. (2012). Journalistiken och journalisterna. I L. Nord & J. Strömbäck (Red.), *Medierna och demokratin*. (s. 175-203). (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Djerf-Pierre, M. (2012). Journalisternas sociala bakgrund. I K. Asp (Red.), *Svenska journalister 1989-2011*. (s. 15-20). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs Universitet.

Edström, M. (2012). Journalisters arbete och utbildning. I K. Asp (Red.), *Svenska journalister 1989-2011*. (s. 21-26). Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG), Göteborgs Universitet.

Eliasson, A. (2013). *Kvantitativ metod från början*. (3., uppdaterade uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Engblom, L-Å. (2001). Varför professionalisering? I A. Lindblom Hulthén (Red.), *Journalisternas bok: 1901-2001*. (s. 258-273). Stockholm: Svenska journalistförb..

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Wängnerud, L. (2009). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. (3., [rev.] uppl.) Stockholm: Norstedts juridik.

Hadenius, S., Weibull, L. & Wadbring, I. (2011). *Massmedier: Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. (10., uppdaterade uppl.) Stockholm: Ekerlid.

Holmberg, C., Rydén, P. & Oscarsson, I. (1983). *En svensk presshistoria*. Solna: Esselte studium.

Josefsson, D. (2000, 1 december). Därför tackade jag nej till stora journalistpriset [Blogginlägg]. Hämtad från <http://josefsson.net/artikelarkiv/99-daerfoer-tackade-jag-nej-till-stora-journalistpriset.html>

Karlsson, M. (2012). Mediernas teknologiska villkor. I L. Nord & J. Strömbäck (Red.), *Medierna och demokratin*. (s. 93-116). (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Loman, A., & Ottosson, B. (2013). *Jakten på det goda reportaget: En kvalitativ textanalys av vinnare och nominerade i kategorin "Årets berättare" i Stora journalistpriset 2002-2012.* (Kandidatuppsats). Södertörn: Institutionen för samhällsvetenskaper, Södertörns högskola. Tillgänglig: <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:sh:diva-21012>

Ney, B. (2001). Kvinnor i journalistiken. I A. Lindblom Hulthén (Red.), *Journalisternas bok: 1901-2001.* (s. 238-249). Stockholm: Svenska journalistförb..

Nygren, G. (2010). *Journalist – och sen då? En undersökning av vilka som lämnar journalistförbundet och varför.* Stockholm: E-Print. (Länk: [https://webappo.web.sh.se/p3/ext/res.nsf/vRes/kommunikation_medier_och_it_journalist_och_sen_da_pdf/\\$File/journalist_och_sen_da.pdf](https://webappo.web.sh.se/p3/ext/res.nsf/vRes/kommunikation_medier_och_it_journalist_och_sen_da_pdf/$File/journalist_och_sen_da.pdf))

Shapiro, I., Albanese, P., & Doyle, L. (2006). What Makes Journalism "Excellent"? Criteria Identified by Judges in Two Leading Awards Programs. *Canadian Journal Of Communication*, 31(2). Retrieved from <http://www.cjc-online.ca/index.php/journal/article/view/1743/1855>

Shehata, A. (2012). Medierna och makten över publiken. I L. Nord & J. Strömbäck (Red.), *Medierna och demokratin.* (s. 317-344). (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Stora journalistpriset 1. (2014). Hämtad 2014-10-21, från <http://www.storajournalistpriset.se/>

Stora journalistpriset 2. (2014). *Om priset.* Hämtad 2014-10-21, från <http://www.storajournalistpriset.se/om-priset/>

Stora journalistpriset 3. (2014). *Bestämmelser.* Hämtad 2014-11-25, från <http://www.storajournalistpriset.se/bestammelser/>

Volz, Y. Z., & Lee, F. L. (2013). What Does It Take for Women Journalists to Gain Professional Recognition? Gender Disparities among Pulitzer Prize Winners, 1917-2010. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 90(2), 248-266.

Weibull, L. (2013). New Media Between Technology and Content: The introduction of radio and television in Sweden. I M. Djerf-Pierre & M. Ekström (Red.), *A history of Swedish broadcasting: communicative ethos, genres and institutional change.* (s. 31-54). Göteborg: Nordicom.

Weibull, L. (2014). Fyra decennier i Mediesverige. I U. Carlsson & U. Facht (Red.), *Medie-Sverige: statistik och analys. 2014.* Göteborg: Nordicom

Bilaga 1 – Stora journalistprisets priskategorier 1966-2014

	1966-1968	1969-1978	1979-1980	1981-1988	1989-1990	1991-1993	1994	1995	1996-1997	1998-2001	2002-
Dagspress	■										
Annan periodisk press	■										
Radio/TV	■	■									
Veckotidningar		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fack-, special- och organisationstidningar			■	■	■	■	■	■	■	■	■
Radio				■	■	■	■	■	■	■	■
TV				■	■	■	■	■	■	■	■
Populärpress			■	■	■	■	■	■	■	■	■
Populär- och specialpress				■	■	■	■	■	■	■	■
Affärs-, fack- och organisationstidningar				■	■	■	■	■	■	■	■
Konsumentspress					■	■	■	■	■	■	■
Fackpress					■	■	■	■	■	■	■
Tidskrifter						■	■	■	■	■	■
Nya medier									■	■	■
Årets berättare									■	■	■
Årets författare									■	■	■
Årets avslöjande									■	■	■

- V6
- 1= Politik
 - 2= Brott
 - 3= Krig
 - 4= Katastrofer & olyckor
 - 5= Ekonomi
 - 6= Sport
 - 7= Familj
 - 8= Religion
 - 9= Vetenskap
 - 10= Teknik
 - 11= Miljö
 - 12= Vård och hälsa
 - 13= Resa
 - 14= Hem
 - 15= Utbildning
 - 16= Jobb
 - 17= Kultur
 - 18= Konsument
 - 19= Mode
 - 20= Internetrelaterat
 - 21= Pris för sina journalistiska egenskaper
 - 22= Pris för skapande och omstrukturering av medie
 - 23= Övrigt
- V7
- 1= Individuellt
 - 2= Grupp manlig
 - 3= Grupp kvinnlig
 - 4= Grupp blandad med övervikt män
 - 5= Grupp blandad med övervikt kvinnor
 - 6= Grupp med jämlik fördelning kvinnor/män
- V8
- 1= Tryckt press
 - 2= Radio
 - 3= Television
 - 4= Internet
 - 5= Övrigt

Bilaga 3 – Pristagarnas arbetsgivare indelade i mediekoncerner

Vinnarår	Pristagarens arbetsgivare vid pristillfället	Ägare av mediet	Kategori
1966	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1966	Femina	Aller Media	Aller media
1966	Läkartidningen	Sveriges läkarförbund	Engångsvinnare
1967	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1967	Vi	Kooperativa Förbundet	KF
1967	Veckans affärer	Bonnier	Bonnier
1968	Arboga Tidning	Okodbart	Okodbart
1968	Se + Vecko-journalen + Veckans affärer	Bonnier	Bonnier
1969	Dagens Nyheter (Frilans)	Frilans	Frilans
1969	Se	Bonnier	Bonnier
1969	SR	Staten	Staten
1970	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1970	Veckans affärer	Bonnier	Bonnier
1970	Frilans	Frilans	Frilans
1971	Göteborgs Handels- och sjöfartstidning	GHT	Engångsvinnare
1971	Expressen	Bonnier	Bonnier
1971	Land	LRF Media	LRF Media
1971	SR	Staten	Staten
1972	Expressen	Bonnier	Bonnier
1972	Allers (frilansstecknare)	Frilans	Frilans
1972	Husmodern	Bonnier	Bonnier
1972	SR	Staten	Staten
1973	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1973	Hemmets Journal	Egmont	Engångsvinnare
1973	SR	Staten	Staten

1974	Expressen	Bonnier	Bonnier
1974	Arbetaren	Sveriges Arbetares Centralorganisation (SAC)	Engångsvinnare
1974	SR	Staten	Staten
1975	Gotlands Tidningar	Okodbart	Okodbart
1975	Vi	Kooperativa Förbundet	KF
1975	SVT + SR	Staten	Staten
1976	Goteborgs-Posten	Familjen Hjärne	Familjen Hjärne/Stampen
1976	Expressen	Bonnier	Bonnier
1976	Se	Bonnier	Bonnier
1976	SR	Staten	Staten
1977	Svenska Dagbladet	Svenska Dagbladets Stiftelse	SvD Stiftelse/Holding AB
1977	Tidningen Fastighetsfolket	Förbundet Fastighets	Engångsvinnare
1977	Pockettidningen R + Vi	R-förbunden + Kooperativa förbundet	KF
1977	TV	Staten	Staten
1978	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1978	Veckans affärer	Bonnier	Bonnier
1978	SR	Staten	Staten
1978	Malmö TT (enligt desken: SVT)	Staten	Staten
1979	Expressen	Bonnier	Bonnier
1979	Aftonbladet	Landsorganisationen i Sverige	LO
1979	Året runt	Aller Media	Aller media
1979	Lag & Avtal	Talentum Media AB	Engångsvinnare
1979	Sköna Hem	Bonnier	Bonnier
1979	Sveriges Radio Samhällsredaktion	Staten	Staten
1979	Sveriges TV	Staten	Staten
1980	Aftonbladet	Landsorganisationen i Sverige	LO

1980	Hemmets Journal	Bonnier	Bonnier
1980	Köpmannen + LO-tidningen + SAF-tidningen (delat pris)	Sveriges Köpmannaförbund + LO-tidningen AB + Svenska arbetsgivarföreningen (SAF)	Engångsvinnare
1980	SR	Staten	Staten
1980	TV1	Staten	Staten
1981	Expressen	Bonnier	Bonnier
1981	Månadsjournalen och Vecko-revyn (delat pris)	Bonnier	Bonnier
1981	Tempus	Tempus Press AB	Engångsvinnare
1981	Dagens Eko	Staten	Staten
1981	SVT	Staten	Staten
1982	Länstidningen Östersund	Gefle Dagblads Förvaltnings AB	Gefle Dagblads Förvaltnings AB
1982	Månadsjournalen	Bonnier	Bonnier
1982	Grönköpings veckoblad	Okodbart	Okodbart
1982	SR P2 (enligt desken: Frilans för SR)	Frilans	Frilans
1982	Rapport TV2	Staten	Staten
1983	Svenska Dagbladet	Svenska Dagbladets Stiftelse	SvD Stiftelse/Holding AB
1983	Året runt och Hemmets veckotidning (delat pris)	Bonnier och Aller Media	Bonnier + Aller Media
1983	Datavärlden	IDG	IDG
1983	Radio Örebro (SR)	Staten	Staten
1983	SVT	Staten	Staten
1984	Aftonbladet och Expressen (delat pris)	Landsorganisationen i Sverige + Bonnier	LO + Bonnier
1984	Månadsjournalen (enligt desken: frilansfotograf)	Frilans	Frilans
1984	Land	LRF Media	LRF Media
1984	Malmö-TV (enligt desken: SVT)	Staten	Staten

1985	TT	TT	Engångsvinnare
1985	Femina	Aller Media	Aller Media
1985	Resumé	Bonnier	Bonnier
1985	Riksradion	Staten	Staten
1985	TV1	Staten	Staten
1986	Aftonbladet	Landsorganisationen i Sverige	LO
1986	Frilansfotograf	Frilans	Frilans
1986	Ingenjör förlaget (enligt desken: Ny Teknik)	Ingenjör förlaget	Engångsvinnare
1986	Riksradion	Staten	Staten
1986	TV2 Fakta	Staten	Staten
1987	Arbetet	A-pressen	Engångsvinnare
1987	Allers	Aller Media	Aller Media
1987	Frilans	Frilans	Frilans
1987	Riksradios Ekoredaktion	Staten	Staten
1987	SVT	Staten	Staten
1988	Expressen	Bonnier	Bonnier
1988	Frilans	Frilans	Frilans
1988	Datavärlden	IDG	IDG
1988	Ekoredaktionen	Staten	Staten
1988	TV2 Rapport	Staten	Staten
1989	Länstidningen Södertälje	Vestmanlands Läns Tidning AB	Engångsvinnare
1989	Ica-kuriren	Ica Förlaget AB	Engångsvinnare
1989	Arkitektur	Arkitektur Förlag	Engångsvinnare
1989	Riksradion	Staten	Staten
1989	SVT Kanal 1	Staten	Staten
1990	Sydsvenska Dagbladet	Bonnier	Bonnier
1990	Fest och vänner	Bonnier	Bonnier
1990	Bizniz	Bonnier	Bonnier
1990	SR Ekoredaktion	Staten	Staten

1990	Frilans (enligt desken: SVT)	Frilans	Frilans
1991	Göteborgs-Posten	Stampen	Familjen Hjärne/Stampen
1991	Må bra	Aller Media	Aller Media
1991	Veckans affärer	Bonnier	Bonnier
1991	Riksradios kulturredaktion	Staten	Staten
1991	TV3	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
1991	Kanal 1	Staten	Staten
1992	Expressen	Bonnier	Bonnier
1992	Vi	Kooperativa Förbundet	KF
1992	Tendender	Okodbart	Okodbart
1992	Resumé	Bonnier	Bonnier
1992	Sveriges Riksradio Umeå	Staten	Staten
1992	SVT	Staten	Staten
1993	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1993	Moderna tider	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
1993	Chaplin	Staten	Staten
1993	Sveriges Radio Malmöhus	Staten	Staten
1993	Rapport TV2	Staten	Staten
1994	Sundsvalls tidning	Gefle Dagblads Förvaltnings AB	Gefle Dagblads Förvaltnings AB
1994	Frilans (enligt desken: Intrig)	Frilans	Frilans
1994	Kommun Aktuellt	Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)	Engångsvinnare
1994	Sverige Radio Göteborg	Staten	Staten
1994	Kanal 1 SVT	Staten	Staten
1995	Svenska Dagbladet	Svenska Dagbladet Holding AB	SvD Stiftelse/Holding AB
1995	Frilans	Frilans	Frilans
1995	SR	Staten	Staten

1995	TV4	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
1996	Motala Tidning	Promedia	Engångsvinnare
1996	Moderna tider	Stampen	Familjen Hjärne/Stampen
1996	Privata affärer	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
1996	SR Ekoredaktion	Staten	Staten
1996	SVT Göteborg	Staten	Staten
1997	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
1997	Frilans	Frilans	Frilans
1997	Resumé	Bonnier	Bonnier
1997	SR	Staten	Staten
1997	SVT rapport	Staten	Staten
1998	Svenska Dagbladet	Schibsted	Schibsted
1998	Teknikens värld	Bonnier	Bonnier
1998	SR Göteborg + SVT Göteborg	Staten	Staten
1998	Striptease SVT	Staten	Staten
1998	24timmar.se	Okodbart/Schibsted delägare	Okodbart
1999	Aftonbladet	Schibsted	Schibsted
1999	Dagens Medicin	Bonnier	Bonnier
1999	Frilans	Frilans	Frilans
1999	SVT	Staten	Staten
1999	FöräldraNätet	Keynote Media Group	Engångsvinnare
2000	Expressen	Bonnier	Bonnier
2000	Frilans/ETC	Frilans	Frilans
2000	Frilans	Frilans	Frilans
2000	SVT dokumentärredaktion + frilans	Staten + Frilans	Frilans
2000	Aftonbladet.se	Schibsted	Schibsted
2001	Aftonbladet	Schibsted	Schibsted
2001	Månadsjournalen	Bonnier	Bonnier

2001	SR P1	Staten	Staten
2001	Kalla Fakta TV4	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
2001	Ekonomi24.se	Schibsted+Stampen+VLT AB	Engångsvinnare
2002	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
2002	Offside	Offside Press	Engångsvinnare
2002	SVT Uppdrag Granskning	Staten	Staten
2003	Svenska Dagbladet	Schibsted	Schibsted
2003	SR P1	Staten	Staten
2003	SVT	Staten	Staten
2004	Norrbottens-kuriren	NTM	NTM
2004	Svenska Dagbladet	Schibsted	Schibsted
2004	SVT Väst	Staten	Staten
2005	Göteborgs-Posten (enligt desken: frilansare)	Frilans	Frilans
2005	Gringo	Stenbeck/MTG	Stenbeck/MTG
2005	Kalla Fakta TV4 (enligt desken: frilansare)	Frilans	Frilans
2006	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
2006	SVT	Staten	Staten
2006	Riksdag & Departement	Staten	Staten
2007	Frilans	Frilans	Frilans
2007	SVT	Staten	Staten
2007	SVT Uppdrag Granskning	Staten	Staten
2008	SR	Staten	Staten
2008	DN.se	Bonnier	Bonnier
2008	Sydsvenska Dagbladet	Bonnier	Bonnier
2009	SVT	Staten	Staten
2009	Sydsvenska Dagbladet	Bonnier	Bonnier
2009	TV4	Bonnier	Bonnier
2010	Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier

2010	SR och SVT	Staten	Staten
2010	SVT Uppdrag Granskning	Staten	Staten
2011	Tredje Statsmakten för P1	Tredje Statsmakten Media AB	Engångsvinnare
2011	Frilans	Frilans	Frilans
2011	Ekot SR	Staten	Staten
2012	Aftonbladet	Schibsted	Schibsted
2012	Svenska Dagbladet	Schibsted	Schibsted
2012	Ekot SR	Staten	Staten
2013	DN STHLM Dagens Nyheter	Bonnier	Bonnier
2013	Upsala Nya Tidning	Axel Johanssons Stiftelser/NTM	NTM
2013	SVT Uppdrag Granskning	Staten	Staten
2014	P1 dokumentär	Staten	Staten
2014	Metro	Metro International S.A. & Schibsted	Engångsvinnare
2014	SVT dokument inifrån + Bok (frilansare)	Frilans + Staten	Frilans + Staten

De ägare som vunnit *en gång* återfinns i kategorin ”Engångsvinnare”.

I engångsvinnare ingår: Ica Förlaget AB, TT, Ingenjör förlaget, A-pressen, Arkitektur Förlag, VLT AB, Sveriges Läkarförbund, Promedia, GHT, Egmont, SAC, R-förbunden, Förbundet Fastighets, SKL, Talentum Media AB, Sveriges Köpmannaförbund, Tredje Statsmakten Media AB, SAF, Tempus Press AB, Offside Press, Keynote Media Group, Metro International S.A., samarbetet mellan Schibsted, Stampen och VLT AB.

De ägare som vunnit *mer än en gång* får ett eget variabelvärde i form av den större ägande mediekoncernen.

I de fall där koncernen bytt namn, men inte bytt ägare, har vi valt att slå ihop koncernerna. Hopslagna koncerner är: Familjen Hjärne/Stampen, SvD Stiftelse/Holding AB, Axel Johanssons Stiftelse NTM/NTM, LO/LO-tidningen.